

**UCHWAŁA NR XXXVIII/278/2018
RADY GMINY STOLNO**

z dnia 8 maja 2018 r.

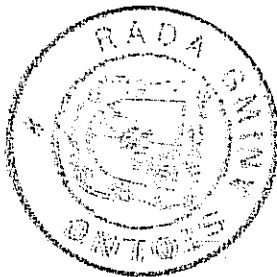
w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stolno na lata 2017 - 2023

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1875, poz. 2232 oraz Dz.U. z 2018 r. poz. 130) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno na lata 2017 - 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stolno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Halina Kołodziejek

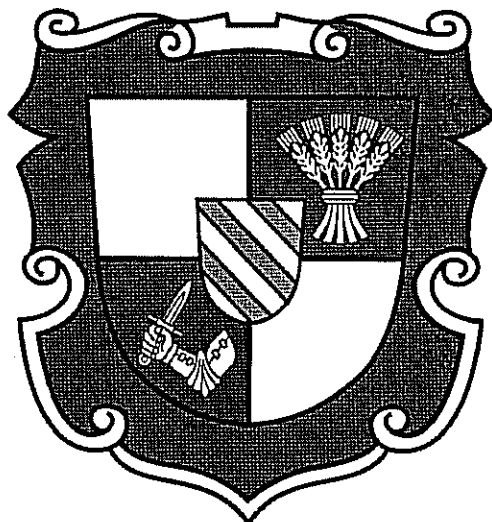
Rady Gminy Stolno

z dnia 8 maja 2018 r.

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Stolno

na lata 2017 - 2023

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Zamawiający: Gmina Stolno

Stolno 112
86-212 Stolno
tel. 56 677 09 00

Wykonawcy: Zespół ds. opracowania i wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stolno w składzie:

- Anna Bochen – Koordynator GPR (Sekretarz Gminy/koordynator projektu/przewodniczący Zespołu),
- Robert Dobek - specjalista ds. organizacji i partycypacji społecznej (pracownik UG Stolno ds. gospodarki nieruchomościami, ochrony danych osobowych i informatyzacji),
- Beata Bigos – specjalista ds. finansów (Skarbnik Gminy Stolno),
- Paweł Maliszewski – specjalista ds. zagospodarowania przestrzennego i przedsięwzięć infrastrukturalnych (pracownik UG Stolno ds. infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego),
- Joanna Sikora - specjalista ds. problemów społecznych i przedsięwzięć społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (pracownik GOPS w Stolnie).

Dorfin Grant Thornton Frąckowiak sp. z o.o. sp. k.

ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń

Zespół w składzie:

- Jacek Błażejewski
- Maria Murawska
- Jolanta Wojciechowska
- Barbara Kaczor
- Monika Jasieniecka

Grant Thornton
An instinct for growth™

Data: Maj 2018 r.

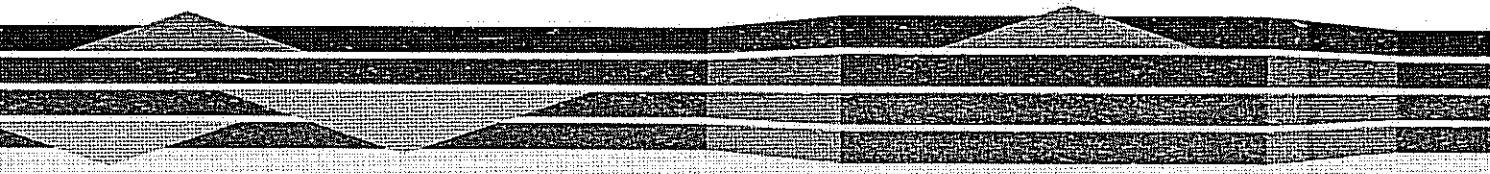

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział 1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
1.1. Powiązania z dokumentami regionalnymi.....	12
1.2. Powiązania z dokumentami lokalnymi.....	14
Rozdział 2. Uproszczona diagnoza Gminy Stolno	16
Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy	23
3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej	24
3.1.1. Miejscowości do 150 mieszkańców	24
3.1.2. Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców	27
3.1.3. Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców	29
3.1.4. Miejscowości powyżej 450 mieszkańców	31
3.1.5. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej	33
3.2. Analiza miejscowości, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach.....	33
3.2.1. Podsumowanie analizy miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach	35
Rozdział 4. Obszar rewitalizacji w gminie Stolno	36
4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji.....	37
4.2. Cele rewitalizacji	39
Rozdział 5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	44
5.1. Podobszar 1: Kłęczkowo	45
5.2. Podobszar 2: Małe Czyste	54
Rozdział 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	62
Rozdział 7. Cele i kierunki działań programu rewitalizacji.....	65
Rozdział 8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	68
Rozdział 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	89
Komplementarność głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	90
Rozdział 10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	101

Rozdział 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z harmonogramem	105
Rozdział 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	114
Rozdział 13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	119
Rozdział 14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii.....	122
Załączniki.....	124
Spis tabel.....	125
Spis wykresów.....	126
Spis schematów	126
Spis map.....	127
Spis zdjęć.....	127

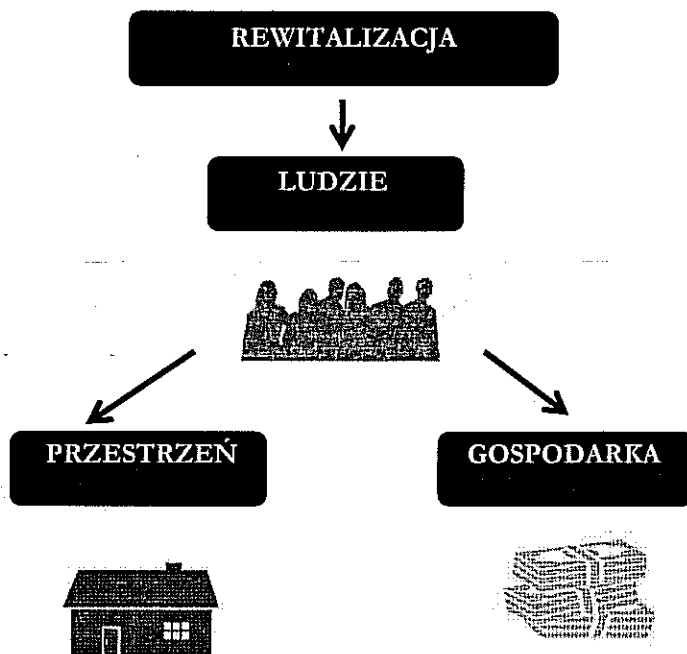
Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony jest na podstawie programu rewitalizacji. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolino.

Ramy prawne dla przeprowadzenia rewitalizacji wyznaczają „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” zatwierdzone przez Ministra Rozwoju.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

W perspektywie finansowej 2014-2020¹ rewitalizacja dotyczy zarówno terenów miejskich, jak i wiejskich. Głównym jej celem powinno być trwałe podniesienie jakości życia na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona łączyć

¹Perspektywy finansowe (ramy finansowe) to wieloletnie plany finansowe UE, które mają na celu zapewnienie dokonywania wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych. Ramy ustala się na okres co najmniej pięciu lat. Roczny budżet Unii musi być zgodny z wieloletnimi ramami finansowymi. Kategorie wydatków odpowiadają głównym sektorom działalności Unii. Proces realizacji i rozliczania wydatków z perspektywy 2014-2020 zakończy się ostatecznie w 2023 r.

działania w sposób kompleksowy, tak aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniając do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna**, obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, przez których rozumie się mieszkańców gminy, w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej oraz inne podmioty niż organy władzy publicznej realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w gminie Stolno przedstawia schemat nr 2.

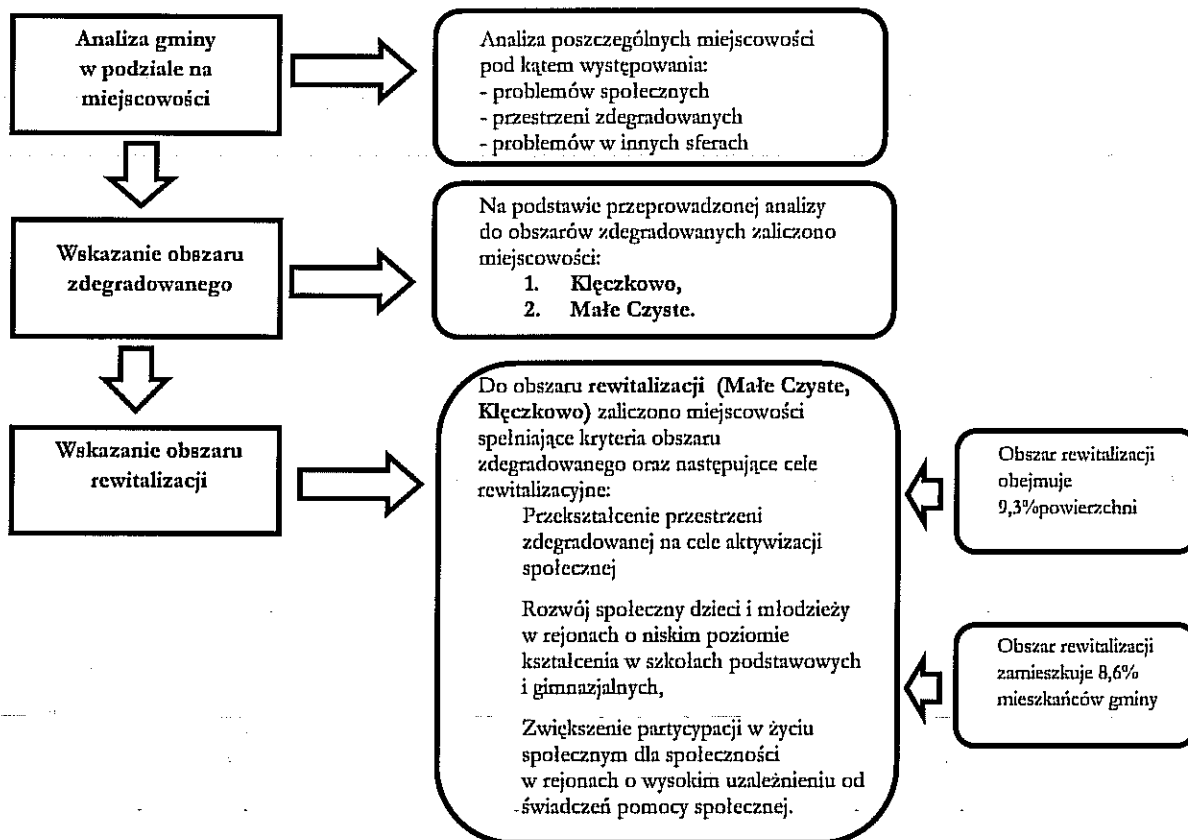
Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego program rewitalizacji. Gmina Stolno planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki unijne. W związku z tym konieczne było opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, zawierającego w szczególności: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji.

Opracowanie **diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Stolno** rozpoczyna działania związane z procesem rewitalizacji na obszarze gminy. Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Zobiektywizowane metody i wskaźniki pozwoliły na wskazanie tych obszarów, które charakteryzuje szczególnie intensywna koncentracja szeregu niekorzystnych zjawisk, a w konsekwencji wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji.

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Pozwoliło to na określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Stolno

Źródło: Opracowanie własne.

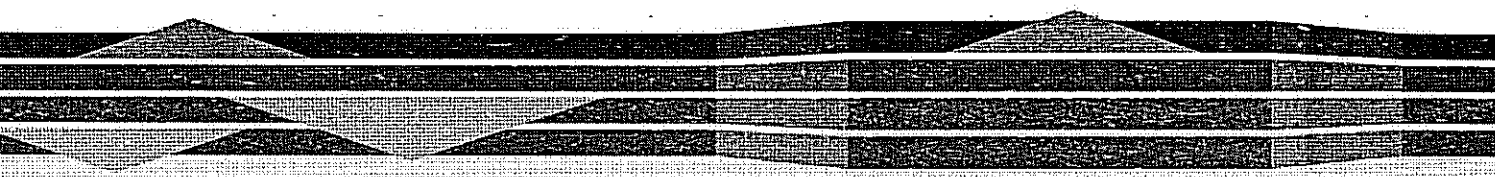
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno charakteryzuje się następującymi cechami:

- Kompleksowością – gdyż ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych środków publicznych), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Program składa się z różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji.
- Koncentracją – ponieważ program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które są dotknięte koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk, a dodatkowo ogranicza się do obszarów faktycznie zamieszkiwanych.
- Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych – pomiędzy zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii w następujących wymiarach:
 - przestrzennym,
 - problemowym,
 - proceduralno-instytucjonalnym,
 - źródeł finansowania.

- Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji – program został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne były jednym z elementów współtworzących program.

Rozdział 1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

- 1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi**
- 1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi**

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stolno został opracowany zgodnie z zapisami „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom regionalny	Poziom lokalny
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Aktualizacja strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011-2020 z perspektywą do 2023 roku
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwiązania Problemów Społecznych na Terenie Gminy Stolno na lata 2014-2024
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Lokalna Strategia Rozwoju Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2025 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Wisła-Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycje”
Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	Program Aktywności Lokalnej Gminy Stolno na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023 roku
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Chełmińskiego	
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	
Strategia Rozwoju Powiatu Chełmińskiego na lata 2015-2025	

Źródło: Opracowanie własne

1.1. Powiązania z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące priorytety, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo, modernizacja przestrzeni wsi i miast, konkurencyjna gospodarka oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążenia do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ład u przestrzennego. Niniejszy Program swoją tematyką i założonymi celami wpisuje się w zidentyfikowane w Strategii kierunki rozwoju.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9d „Inwestycje dokonywane w kontekście strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, którego celem jest ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju. W ramach tego priorytetu realizowana będzie odnowa społeczno-gospodarcza polegająca na rewitalizacji miejscowości wiejskich, co powinno przyczynić się do uruchomienia uśpionych potencjałów społecznych, które przyczynią się do aktywizacji społecznej i zawodowej społeczności lokalnych. Ponadto niniejszy Program jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9vi „Strategie rozwoju lokalnego kierowane przez społeczność”, którego celem jest wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju.
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich będą wspierane przede wszystkim w ramach: ▪ Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (działania infrastrukturalne), ▪ Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych Lokalną Strategią Rozwoju (działania społeczne). W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowane są przedsięwzięcia wpisujące się w powyższe działania.
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji w zakresie zaplanowanych działań społecznych, wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu: ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu, ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym, ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych.

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	W dokumencie określono cztery poziomy planowania i wdrażania polityki terytorialnej: ▪ Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Toruń i Bydgoszcz oraz ich obszar funkcjonalny, ▪ Poziom regionalny i subregionalny - obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, ▪ Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne (ORSG), ▪ Poziom lokalny – rozwój w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną (RLKS). Poziom ten obejmuje gminy wiejskie oraz miasta nie będące stolicami powiatów (lokalne centra rozwoju). Gmina Stolno objęta jest poziomem ponadlokalnym i lokalnym polityki terytorialnej. W Założeniach polityki terytorialnej przyjęto, że w zakresie regionalnej polityki rozwoju obszarów wiejskich konieczna jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza poprzez stymulowanie rozwoju społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się we wskazane założenia.
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno Gospodarczego Powiatu Chełmińskiego	W Strategii ORSG wskazano wstępnie obszary problemowe w poszczególnych gminach wymagające rewitalizacji. Jako obszary problemowe Gminy Stolno wskazano miejscowość Małe Czyste i Klęczkowo. Wśród strategicznych celów Strategii ORSG należy wskazać: ▪ Wsparcie i aktywizacja osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ▪ Wysoki poziom usług społecznych, ▪ Rozwój infrastruktury technicznej. Niniejszy program wpisuje się w powyższe i stanowi uszczegółowienie zapisów Strategii ORSG. Strategia ORSG Powiatu Chełmińskiego problematykę rewitalizacji porusza jedynie w kontekście prowadzenia działań rewitalizacyjnych na obszarach miejskich (w ramach osi 6 i 9). Gmina Stolno jest gminą wiejską, na obszarze której działania rewitalizacyjne będą prowadzone w ramach osi 7 i 11. Tak więc Strategia ORSG nie definiuje wskaźników planowanych do osiągnięcia w wyniku prowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich.
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy programu rewitalizacji oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regulami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.
Strategia Rozwoju Powiatu Chełmińskiego na lata 2015 - 2025	Strategia Rozwoju Powiatu określa cele strategiczne i operacyjne w następujących obszarach priorytetowych: sfera społeczna, sfera gospodarcza, sfera techniczna. Program rewitalizacji wpisuje we wszystkie wskazane cele, tj.: ▪ Zapewnione mieszkańcom Powiatu Chełmińskiego atrakcyjne warunki do życia, ▪ Nowoczesna i przyjazna środowisku infrastruktura techniczna, ▪ Sprawny i partnerski system realizacji zadań w Powiecie Chełmińskim.

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Powiązania z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stolno	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnianie zadań własnych gminy w zakresie ładów przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej. Przyjęte w Studium kierunki rozwoju powinny prowadzić do określenia potencjalnych możliwości wykorzystania przestrzeni oraz niezbędnych z punktu widzenia realizacji celów zmian zagospodarowania przestrzennego. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o zapisy Studium i nie narusza jego postanowień.
Aktualizacja strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011-2020 z perspektywą do 2023 roku	Celem nadrzędnym Strategii Rozwoju Gminy Stolno jest „Rozwój społeczno-gospodarczy gminy Stolno i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju”. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z ww. celem nadrzędnym oraz celami strategicznymi „Rozwojem społeczno-gospodarczym gminy Stolno i podniesieniem poziomu życia mieszkańców przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju”, „Wzrostem aktywności społeczno-gospodarczej i „Wzrostem atrakcyjności gminy”, a w tym: - rozwiązaniem problemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy; - poprawą obsługi mieszkańców w sferze ochrony kultury, edukacji i rekreacji oraz informatyzacji, - rozwojem budownictwa socjalnego, przedsiębiorczości i turystyki; - ograniczeniem bezrobocia, - zmniejszaniem zjawisk patologii, - wzrostem inicjatyw i integracja oraz aktywizacją społeczną, - promocją dziedzictwa kulturowego, - rozwojem terenów wypoczynkowych i rekreacyjnych Planowane do realizacji projekty zawarte w LPR wpisują się w cele i działania zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Stolno.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stolno na lata 2014-2024	Lokalny Program Rewitalizacji w zakresie zaplanowanych działań społecznych, wpisuje się w cel główny Strategii, którym jest „Poprawa jakości i warunków życia mieszkańców Gminy Stolno zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja i integracja z pozostałymi mieszkańcami gminy” oraz cele ogólne: ▪ Przeciwdziałanie bezrobociu ▪ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ▪ Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej ▪ Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja
Lokalna Strategia Rozwoju Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016 – 2023 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Vistula – Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”	Gmina Stolno jest jedną z dziesięciu gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Vistula-Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”. Lokalny Program Rewitalizacji stanowi uszczegółowienie kwestii dotyczących rewitalizacji poruszanych w LSR i wpisuje się w następujące cele ogólne i szczegółowe LSR: ▪ Cel ogólny 1. Poprawa atrakcyjności obszaru LSR do 2022 r.: a) Poprawa standardu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej i drogowej oraz rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej na obszarze LSR do 2022 roku, ▪ Cel ogólny 2. Wzmocnienie kapitału społecznego, wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej, włączenie społeczne, animacja i aktywizacja mieszkańców obszaru LSR oraz promocja obszaru do 2022: a) Aktywizacja społeczno-zawodowa i włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR do 2022 roku. Realizacja Programu przyczyni się do osiągnięcia następujących wskaźników LSR: <u>Aktywne społeczeństwo obszaru objętego LSR(projekty grantowe) - LSR_RPO</u> ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych

14

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	wsparciem w programie, ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu, ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (w tym osoby pracujące na własny rachunek), ▪ liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna <u>Rewitalizacja obszarów wiejskich – LSR RPO:</u> ▪ Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach ▪ Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją ▪ Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru
Program Aktywności Lokalnej Gminy Stalno na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023 roku	Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w główny cel PAL, tj. zwiększenie aktywności mieszkańców gminy, w szczególności grup zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym i ich otoczenia we wszystkich obszarach życia społecznego, w tym także rynku pracy oraz zwiększenie potencjału rozwojowego. oraz cele szczegółowe i kierunki działań dotyczące obszarów rewitalizacji: - zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans grup marginalizowanych m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, osób starszych, osób z obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji; - działania podejmowane na rzecz społeczności zamieszkujących obszary objęte Lokalnymi Programami Rewitalizacji ze szczególnym naciskiem na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. PAL jest skierowany w szczególności do społeczności lokalnych, mieszkających na pewnej przestrzeni np. mieszkańcy kilku domów, osiedla, wsi, sołectwa, mieszkańców obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się również w inne cele wskazane w PAL: - inicjowanie działań środowiskowych, opartych na współpracy lokalnych instytucji i społeczności lokalnych, - podejmowanie działań z zakresu edukacji społecznej i obywatelskiej, - prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym, - zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych, w szczególności u osób pozostających poza rynkiem pracy, - zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup i społeczności, - zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego, - promowanie postaw prospołecznych.

Zródło: Opracowanie własne.

Rozdział 2. Uproszczona diagnoza Gminy Stolno

2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny

2.2. Sfera społeczna

2.3. Sfera gospodarcza

2.4. Sfera środowiskowa

2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

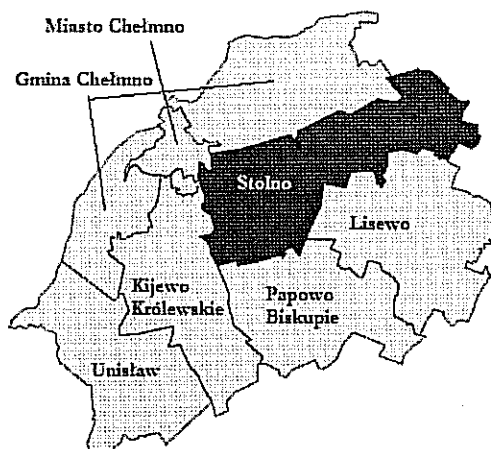
2.6. Infrastruktura społeczna

2.7. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Stolno leży w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego na terenie historycznej Ziemi Chełmińskiej na zachodnich krańcach Pojezierza Chełmińskiego. Jest jedną z gmin wiejskich wchodzących w skład powiatu chełmińskiego. Obszar gminy zajmuje 9 852 ha.

Mapa 1. Położenie Gminy Stolno na tle powiatu chełmińskiego (Źródło: Opracowanie własne)

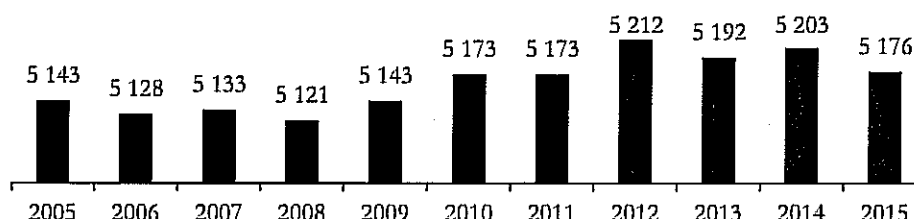

Sfera społeczna

W 2015 r. gminę Stolno zamieszkiwało 5 176 osób (z czego 50,1% stanowili mężczyźni), a średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosiła 53 os./km². Na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba mieszkańców ulegała wahaniom – od 5 143 osób w 2005 r. do 5 176 osób w 2015 r. (wzrost o 33 osoby, tj., 0,6%). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze gminy wynosi 11%, podczas gdy w całym powiecie chełmińskim osoby starsze stanowią 17,10% społeczeństwa, a w województwie 19,10%. Natomiast udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi w

gminie 20,8%. Trendy demograficzne panujące w gminie są więc **korzystne** na tle powiatu i województwa. Mimo obecnie korzystnych zjawisk demograficznych, spadająca liczba urodzeń i wydłużanie się przeciętnego trwania życia będzie powodować, że liczba osób starszych wzrośnie, a wraz z tym zwiększy się także zapotrzebowanie na usługi socjalne, opiekuńcze i inne dedykowane seniorom. Obecnie na terenie gminy brak placówek zajmujących się dzienną lub całodobową opieką, nie ma również organizacji zajmujących się organizowaniem czasu wolnego seniorów.

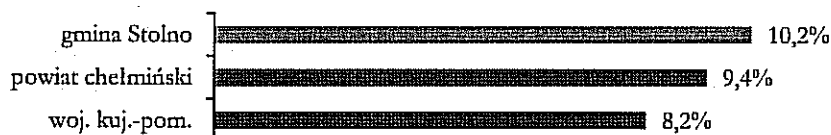
Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Stolno (2005-2015)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Stolno i BDL GUS

Na koniec 2015r. w gminie zarejestrowanych było **360 osób bezrobotnych**. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi 10,2% i jest o 0,8 p.p. wyższy niż w powiecie i 2 p.p. wyższy niż w województwie. Stosunek osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym to 4,0%, natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze gminy wynosi 24,7%.

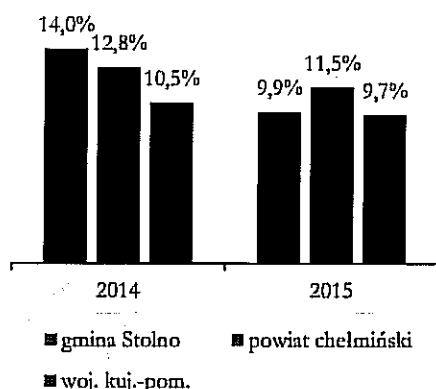
Wykres 2. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców gminy jest skala świadczonej pomocy społecznej. W 2015 roku na terenie gminy z pomocy społecznej skorzystało 515 beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w 178 rodzinach – o 4,9% mniej niż w 2014 r.

Wykres 3. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2015 i 2014 oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stolnie.

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności gminy wyniósł w badanym roku 9,9% i tym samym był niższy niż w poprzednim roku, oraz niższy niż w powiecie chełmińskim (11,5%) ale wyższy od wyniku w województwie (9,7%). Wynika z tego, że natężenie korzystania z pomocy społecznej w gminie spada, zwłaszcza w odniesieniu do poziomu powiatu chełmińskiego. Natomiast udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na terenie gminy w 2015 r. kształtował się na poziomie 14,0%.

Na terenie Gminy znajdują się następujące placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa w Stolnie, Szkoła Podstawowa w Robakowie, Szkoła Podstawowa w Wabczu. W czerwcu 2015 r. zakończyła działalność Szkoła

Podstawowa w miejscowości Małe Czyste, a jej uczniowie zostali skierowani do Szkoły Podstawowej w Stolnie.

Ponieważ na terenie gminy z wyjątkiem 3 oddziałów przedszkolnych brak jest wystarczającej liczby placówek opieki przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat, przekłada się to na niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym - w 2014 r. było to 49,5% przy średniej dla obszarów wiejskich powiatu chełmińskiego wynoszącej 56,2% i województwa wynoszącej 52,3%².

Skuteczność kształcenia na poziomie podstawowym mierzona wynikami sprawdzianu szóstoklasistów i egzaminu gimnazjalnego jest niższa od poziomu województwa kujawsko-pomorskiego. W 2015 r. uczniowie osiągnęli najlepszy wynik na sprawdzianie szóstoklasistów (w porównaniu do lat poprzednich, ale był on niższy od średniej wojewódzkiej). Przeciętny wynik gminy z ostatnich 3 lat (2013-2015) wynoszący 55% był znacznie niższy od przeciętnego wyniku w województwie wynoszącego 62%. Badanie względnego wyniku (czyli stosunku wyniku uzyskanego w gminie na tle średniej wartości wojewódzkiej) pokazało, że w 2015 r. wynik ten był lepszy niż w dowolnym z 3 poprzedzających lat.

² Na podstawie analizy „Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim 2015”, Biuro Analiz w Departamencie Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego WK-P w Toruniu.

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015 ¹	Przeciętny wynik z 3 lat (2013- 2015)	Względny wynik 2012	Względny wynik 2013	Względny wynik 2014	Względny wynik 2015
gmina Stolno	49%	49%	57%	59%	55%	90%	83%	90%	92%
woj. kuj- pom.	55%	59%	63%	64%	62%	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Gdańsku

Również jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym mierzona przeciętnym wynikiem z lat 2013-2015 jest z większości przedmiotów niższa niż w województwie. Szczególnie w przypadku języka angielskiego przeciętny wynik jest niższy aż o 13 p.p. na egzaminie podstawowym i o 18 p.p. na egzaminie rozszerzonym. Jedynie przeciętne wyniki z historii i WOS kształtują się na tym samym poziomie.

Poza wymienionymi placówkami w Gminie nie działają inne podmioty zajmujące się podnoszeniem poziomu wykształcenia mieszkańców, jak np. świetlice środowiskowe czy uniwersytety trzeciego wieku.

Na terenie gminy Stolno działają następujące stowarzyszenia: Stowarzyszenie Inicjatywa Stolno, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Gminny w Stolnie, Stowarzyszenie Lepsze Jutro z Gorzuchowa, jednostki OSP, grupy nieformalne, takie jak koła gospodyń wiejskich, osoby skupione wokół świetlic wiejskich, rady sołeckie, lokalni liderzy. Gmina Stolno jest członkiem Lokalnej Grupy Działania „Vistula-Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”.

Sfera gospodarcza

Na ogólną powierzchnię 9 852 ha użytki rolne stanowią 79,4%, co powoduje, że główną gałąź gospodarki gminy stanowi rolnictwo. Wysoka jakość gleb predestynuje gminę do rozwoju produkcji roślinnej. W rejestrze REGON w 2015 r. dominowały podmioty gospodarcze z takich branż jak rolnictwo, handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, obsługa ruchu turystycznego oraz przetwórstwo przemysłowe.

Według danych za 2015 r. w gminie działało ogółem 305 firm, a 225 osób fizycznych prowadziło działalność gospodarczą³. Jednak poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r. wynosił 2,6³ i był znacząco niższy niż w powiecie chełmińskim (8,0) i województwie kujawsko-pomorskim (10,8).

Na terenie gminy, w miejscowości Grubno, działa przedsiębiorstwo produkujące łóżka medyczne, należące do grupy STIEGELMEYER. Zakład zatrudnia 200-250 pracowników. Jest to jedyny zakład pracy na terenie Gminy Stolno, który można zaliczyć do dużych zakładów pracy.

Sfera środowiskowa

79,4% ogólnej powierzchni gminy stanowią użytki rolne, pozostałe 13,4% to obszary leśne. Łączny udział terenów rolnych i zielonych (w tym użytków ekologicznych) w całkowitej powierzchni gminy

³ Dotyczy części I sprawdzianu, tj. języka polskiego i matematyki

⁴ Dane GUS BDL.

⁵ Dane gminy Stolno.

wynosi 94%. Ochroną prawną są objęte tereny o powierzchni 3127,20 ha, co stanowi 31,7% powierzchni gminy. Ważnym zasobem występującym na jej terenie jest również 9 jezior.

Na terenie gminy Stolno zlokalizowane są poniżej przedstawione obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody:

- **Chełmiński Park Krajobrazowy**, utworzony na mocy rozporządzenia nr 19/2005 Wojewody Kujawsko – Pomorskiego z dnia 8 września 2005 r. w sprawie Chełmińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 108, poz. 1873, ze zm.)
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły** utworzony na mocy uchwały nr X/253/15 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy krawędziowej Doliny Wisły (Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. Poz. 2574)
- **37 pomników przyrody,**
- **13 użytków ekologicznych⁶.**

Stan jakości powietrza na terenie gminy Stolno kształtowany jest głównie przez:

- **rozproszone źródła ciepła** (lokalne kotłownie dla zabudowy wielorodzinnej, i usług publicznych oraz indywidualne kotłownie dla zabudowy jednorodzinnej),
- **komunikację samochodową.**

Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz pyły. Na terenie gminy brak jest scentralizowanego systemu ogrzewania, a liczba budynków podłączonych do lokalnych kotłowni jest niewielka. Brak gazyfikacji powoduje, że większość gospodarstw domowych jest ogrzewana z wykorzystaniem węgla i miału węglowego. Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii i biomasy stanowi niewielki udział w ogólnym zapotrzebowaniu energetycznym. Gmina nie należy do obszaru gdzie zanieczyszczenie powietrza jest duże i w związku z tym nie ma opracowanego odrębnego „Programu ochrony powietrza”⁷.

Innym zagadnieniem problemowym, związanym z ochroną zdrowia i ochroną środowiska, jest obecność na terenie gminy wyrobów zawierających azbest. W Polsce zakazano wprowadzania, obrotu i produkcji wyrobów zawierających azbest, a sam azbest wpisano do wykazu niebezpiecznych substancji chemicznych stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 21 sierpnia 1997 r. w sprawie substancji chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia (Dz. U. Nr 105, poz. 671). Według Programu usuwania wyrobów azbestowych dla gminy Stolno na lata 2014-2032 do usunięcia pozostaje jeszcze 1 743 245 kg wyrobów zawierających azbest, wszystkie u osób fizycznych. Najwięcej azbestu znajduje się w miejscowości Stolno – ponad 286 153 kg, a najmniej w miejscowości Gorzuchowo – 33 253 kg (Małe Czyste – 109 582 kg oraz Kłęczkowo i Trzebiechuch – 124 256 kg)

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie gminy Stolno znajduje się 123,31 km dróg gminnych i powiatowych. Ponad połowa (58,7 km) są to drogi o nawierzchni gruntowej. Pozostała część to drogi o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej. Infrastruktura drogowa składa się z:

⁶ Na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

⁷ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stolno na lata 2015-2020.

- dróg gminnych o długości 91,5 km, z czego 27% wymaga gruntownej modernizacji, a 38% bieżącego remontu⁸.
- dróg powiatowych o długości 31,81 km,
- dróg wojewódzkich DW 548 (relacji Stolno - Płachoty), DW 543 (Paparzyn - Szabda), DW 550 (Chelmino - Unisław)
- dróg krajowych: nr 91 oraz nr 55.
- autostrady A1 przebiegającej przez północny kraniec gminy (jednak na terenie gminy nie ma żadnego zjazdu).

Na terenie gminy jest też 4,2 km ścieżek rowerowych.

Woda w gminie Stolno dostarczana jest do odbiorców z wodociągów grupowych wiejskich i ujęć indywidualnych, zlokalizowanych na poszczególnych działkach. Gmina zwodociągowana jest w 98%. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Stolno (według danych z UG Stolno) wynosi około 148 km. Na terenie gminy woda na cele bytowo-gospodarcze, ujmowana jest z 6 ujęć komunalnych o łącznej maksymalnej wydajności studni 2 500 tys. m³.

Dużo mniejszy odsetek mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej - 36,8% mieszkańców gminy. Ścieki komunalne odbiera Wiejska Oczyszczalnia Ścieków w Stolnie, która oddana została do użytku w 1995 roku. W 2003 roku przeprowadzono jej modernizację. Przepustowość rzeczywista średnio dobowa oczyszczalni wynosi 400 m³/d, zaś średnia dobowa przepustowość potencjalna wynosi 530 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Żaki.

Gmina pozbawiona jest zasilania z sieci gazowej. Ludność zaopatrywana jest w gaz poprzez sieć punktów dystrybucji butli. Przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Grudziądz – Chelmino – Świecie oraz gazociąg wysokiego ciśnienia Chelmża – Chelmino – Świecie. Jednak ze względu na jego duże obciążenie i małą przepustowość, nie mogą one być wykorzystywane jako źródło zasilania gazowego na terenie gminy.

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Lisewo-Grudziądz - Węgrowo. Źródłem zasilania w energię elektroenergetyczną średniego napięcia (linie 15 kV) są stacje transformatorowe zlokalizowane w Chelminie i Grudziądzu.

Na infrastrukturę społeczną w Gminie składa się 12 świetlic wiejskich umiejscowionych w 13 sołectwach. Do 2015 r. tylko jedno sołectwo (Małe Czyste) nie posiadało własnej świetlicy. Na terenie gminy działa jedna instytucja kultury tj. Gminna Biblioteka Publiczna. Placówka biblioteczna nie jest dostosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Na terenie Gminy Stolno nie istnieją żadne ośrodki i domy kultury ani kluby. Nie odbywają się również stałe imprezy artystyczne. Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną tworzą na terenie gminy 4 boiska, 9 siłowni zewnętrznych, 19 placów zabaw. Na terenie gminy działają dwie placówki podstawowej opieki zdrowotnej: Gminny Ośrodek Zdrowia w Stolnie i Wiejski Ośrodek Zdrowia w Robakowie. W placówkach tych mieszkańcy mogą skorzystać również z opieki stomatologicznej i ginekologicznej oraz badań laboratoryjnych. W zakresie innych specjalistycznych usług zdrowotnych mieszkańcy korzystają głównie w placówkach w Chelminie i Grudziądzu.

W zasobach mieszkaniowych gminy w 2015 r. było 5 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 96 m² oraz 10 lokali komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 459 m². Mieszkania te znajdują się w wielorodzinnym budynku w Kłęczkowie (14 lokali) oraz w Paparzynie (1 lokal).

⁸ Strategia Rozwoju Powiatu Chelmińskiego na lata 2015 – 2025.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

Sfera społeczna: Obecnie do najważniejszych problemów Gminy należy bezrobocie (jego poziom jest wyższy niż w województwie) oraz nasilone korzystanie z pomocy społecznej. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest brak pracy i ubóstwo. Brak miejsc przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-5 lat z obszarów wiejskich (zwiększających ich szanse edukacyjne) oraz niewystarczający poziom edukacji w szkołach gminnych również stanowią istotną barierę w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Dodatkowo, mimo obecnie korzystnych zjawisk demograficznych, w przyszłości spadająca liczba urodzeń, emigracja zarobkowa i wydłużanie się przeciętnego trwania życia będzie powodować, że liczba osób starszych wzrośnie, co uwidacznia się już w pojedynczych miejscowościach. Tak więc problemy te wzajemnie się nawarstwiają i utrwalają stan kryzysowy.

Sfera gospodarcza: W Gminie zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa. Niska aktywność zawodowa mieszkańców, skutkuje niskim poziomem przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Stolno wynosił 2,6, podczas gdy w powiecie chełmińskim - 8,0, a w województwie kujawsko-pomorskim 10,8).

Sfera środowiskowa: Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz pyły. Na terenie gminy brak jest scentralizowanego systemu ogrzewania, a liczba budynków podłączonych do lokalnych kotłowni jest niewielka. Brak gazyfikacji powoduje, że większość gospodarstw domowych jest ogrzewana z wykorzystaniem węgla i miału węglowego. Ze względów środowiskowych i ekonomicznych wskazane jest zwiększanie udziału OZE do wytwarzania energii cieplnej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna: Na terenie gminy brak sieci gazowej i ciepłowniczej, sieć kanalizacyjna jest słabo rozwinięta. Potrzebny jest dalszy rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej oraz kontynuowanie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej. W niektórych miejscowościach brak świetlic wiejskich, a stan techniczny budynków z mieszkaniami komunalnymi i socjalnymi na terenie gminy jest fatalny i uniemożliwia lub mocno ogranicza ich użytkowanie. W wielu miejscach brakuje infrastruktury sportowo-rekreacyjnej lub jest ona niewystarczająca rozbudowana.

Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy⁹

3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej

3.1.1. Miejscowości do 150 mieszkańców

3.1.2. Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców

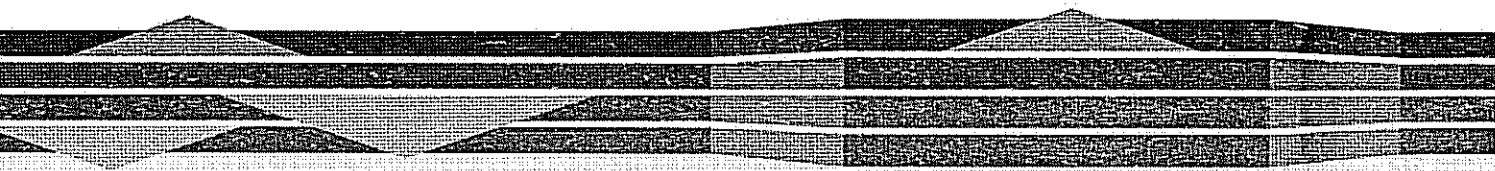
3.1.3. Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców

3.1.4. Miejscowości powyżej 450 mieszkańców

3.1.5. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej

3.2. Analiza miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

3.2.1. Podsumowanie analizy miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

⁹Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze Gminy Stolno nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich miejscowości pod kątem występowania stanu kryzysowego. Biorąc pod uwagę liczebność poszczególnych miejscowości podzielono je na 4 grupy:

- **Miejscowości do 150 mieszkańców:** Łyniec, Zakrzewo, Pilewice, Wabcz Kolonia, Kłęczkowo, Wichorze, Sarnowo, Wielkie Czyste, Kobyły;
- **Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców:** Trzebieluch, Obory, Gorzuchowo, Małe Czyste;
- **Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców:** Rybieniec, Paparzyn, Robakowo;
- **Miejscowości powyżej 450 mieszkańców:** Cepno, Wabcz, Grubno, Stolno.

Każdą z grup zbadano innym zestawem wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te miejscowości, które spełniły jednocześnie 2 kryteria:

- Na terenie miejscowości występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystane w porównaniu do średniej dla Gminy,
- Na terenie miejscowości występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub infrastrukturalnej).

3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej

3.1.1. Miejscowości do 150 mieszkańców

Miejscowości liczące mniej niż 150 mieszkańców (Łyniec, Zakrzewo, Pilewice, Wabcz Kolonia, Kłęczkowo, Wichorze, Sarnowo, Wielkie Czyste i Kobyły) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
2. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze;
3. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 2. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Lyniec	17	5	11	1	9,1%
Zakrzewo	55	15	33	7	21,2%
Pilewice	71	19	43	9	20,9%
Wabcz Kolonia	76	16	53	7	13,2%
Kłęczkowo	100	25	60	15	25,0%
Wichorze	105	30	70	5	7,1%
Sarnowo	122	29	82	11	13,4%
Wielkie Czyste	147	27	107	13	12,1%
Kobyły	148	33	105	10	9,5%
Gmina	5176	1078	3530	568	16,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Tabela 3. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 m-cy	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Lyniec	0	0	0,0%
Zakrzewo	3	0	0,0%
Pilewice	4	0	0,0%
Wabcz Kolonia	b.d.	b.d.	b.d.
Kłęczkowo	8	3	37,5%
Wichorze	20	5	25,0%
Sarnowo	16	3	18,8%
Wielkie Czyste	12	5	41,7%
Kobyły	15	2	13,3%
Gmina	360	89	24,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chelminie.

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Lyniec	17	0	0,0%
Zakrzewo	55	5	9,1%
Pilewice	71	0	0,0%
Wabcz Kolonia	76	0	0,0%
Kłęczkowo	100	14	14,0%
Wichorze	105	39	37,1%
Sarnowo	122	13	10,7%
Wielkie Czyste	147	14	9,5%
Kobyły	148	20	13,5%
Gmina	5176	515	9,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stolnie.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych w tej grupie występuje w miejscowości Kłęczkowo.

Tabela 5. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno do 150 mieszkańców

Miejscowość	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Lyniec	9,1%	0,0%	0,0%
Zakrzewo	21,2%	0,0%	9,1%
Pilewice	20,9%	0,0%	0,0%
Wabcz Kolonia	13,2%	b.d.	0,0%
Kłęczkowo	25,0%	37,5%	14,0%
Wichorze	7,1%	25,0%	37,1%
Sarnowo	13,4%	18,8%	10,7%
Wielkie Czyste	12,1%	41,7%	9,5%
Kobyły	9,5%	13,3%	13,5%
Gmina	16,1%	24,7%	9,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno, Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stolnie.

3.1.2. Miejscowości od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowości liczące od 151 do 350 mieszkańców (Trzebieluch, Obory, Gorzuchowo, Małe Czyste) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze;
2. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
3. Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 6. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w miejscowościach gminy Stołno od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowość	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Trzebieluch	159	31	115	13	8,2%
Obory	177	32	121	24	13,6%
Gorzuchowo	178	39	127	12	6,7%
Małe Czyste	346	66	228	52	15,0%
Gmina	5176	1078	3530	568	11,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stołno.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 7. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w miejscowościach gminy Stołno od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Trzebieluch	9	115	7,8%
Obory	7	121	5,8%
Gorzuchowo	15	127	11,8%
Małe Czyste	23	228	10,1%
Gmina	360	3530	10,20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chelmie.

Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Tabela 8. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym¹⁰ w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców

Miejscowość	Rejon obsługi szkoły	Rok szkolny 2012/2013 (%)	Rok szkolny 2013/2014 (%)	Rok szkolny 2014/2015 [*] (%)
Trzebiechów	SP Robakowo	47,5	48,8	56,0
Obory	SP Robakowo	47,5	48,8	56,0
Gorzuchowo	SP Robakowo	47,5	48,8	56,0
Małe Czyste	SP Stolno	49,7	63,2	57,0
Przeciętny wynik w woj.	-	59	63	64
Względny wynik (wynik szkoły na tle średniej wartości wojewódzkiej)				
Miejscowość	Rejon obsługi szkoły	Względny wynik w roku szkolnym 2012/2013 (%)	Względny wynik w roku szkolnym 2013/2014 (%)	Względny wynik w roku szkolnym 2014/2015 (%)
Trzebiechów	SP Robakowo	80,5	78,0	87,5
Obory	SP Robakowo	80,5	78,0	87,5
Gorzuchowo	SP Robakowo	80,5	78,0	87,5
Małe Czyste	SP Stolno	84,2	101,1	89,1

*Wynik sprawdzianu szóstoklasistów z języka polskiego i matematyki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych w tej grupie występuje w miejscowości **Małe Czyste**.

¹⁰Kryterium szczegółowe zaliczania szkoły podstawowej lub gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia:
- W przypadku szkoły podstawowej - względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w danym roku jest niższy od względnego wyniku z dowolnym z trzech poprzedzających lat.

Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno od 151 do 350 mieszkańców.

Miejscowość	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia
Trzebieluch	8,2%	7,8%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był wyższy niż w poprzednich latach
Obory	13,6%	5,8%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był wyższy niż w poprzednich latach
Gorzuchowo	6,7%	11,8%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był wyższy niż w poprzednich latach
Małe Czersze	15,0%	10,1%	Względny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2014/2015 był niższy niż w roku 2013/2014
Gmina	11,0%	10,2%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

3.1.3. Miejscowości od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowości liczące od 351 do 450 mieszkańców (Rybieńiec, Paparzyn, Robakowo) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze
2. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
3. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze

Tabela 10. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze
Rybieńiec	90	13	14,4%
Paparzyn	97	11	11,3%
Robakowo	97	9	9,3%
Gmina	1273	178	14,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Tabela 11. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze w miejscowościach gminy Stalno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Liczba dzieci w wieku do 17 lat	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Rybieńiec	80	20	25,0%
Paparzyn	74	35	47,3%
Robakowo	97	37	38,1%
Gmina	1078	395	36,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stalno.

Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Tabela 12. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych w miejscowościach gminy Stalno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Rybieńiec	90	9	10,0%
Paparzyn	97	11	11,3%
Robakowo	97	5	5,2%
Gmina	1273	152	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w danej grupie nie występuje miejscowość, w której można zdiagnozować szczególne nasilenie wskazanych czynników niekorzystnych.

Tabela 13. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stolno od 351 do 450 mieszkańców

Miejscowość	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Rybieńiec	14,4%	25,0%	10,0%
Paparczyn	11,3%	47,3%	11,3%
Robakowo	9,3%	38,1%	5,2%
Gmina	14,0%	36,6%	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno oraz Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie.

3.1.4. Miejscowości powyżej 450 mieszkańców

Miejscowości liczące powyżej 450 mieszkańców (Cepno, Wabcz, Grubno, Stolno) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

1. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
2. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
3. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 14. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Cepno	303	33	10,9%
Wabcz	356	33	9,3%
Grubno	437	38	8,7%
Stolno	484	52	10,7%
Gmina	3530	360	10,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 15. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w miejscowościach gminy Stolno powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Ludność w wieku produkcyjnym	Bezrobotni pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Cepno	303	11	3,6%
Wabcz	356	12	3,4%
Grubno	437	14	3,2%
Stolno	484	16	3,3%
Gmina	3530	140	4,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie.

Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Tabela 16. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Gospodarstwa domowe ogółem	Liczba interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Cepno	135	14	10,4%
Wabcz	131	12	9,2%
Grubno	153	7	4,6%
Stolno	157	15	9,6%
Gmina	1273	152	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w danej grupie nie występuje miejscowość, w której można zdiagnozować szczególne nasilenie wskazanych czynników niekorzystnych.

Tabela 17. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach gminy Stołno powyżej 450 mieszkańców

Miejscowość	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Cepno	10,9%	3,6%	10,4%
Wabcz	9,3%	3,4%	9,2%
Grubno	8,7%	3,2%	4,6%
Stołno	10,7%	3,3%	9,6%
Gmina	10,2%	4,0%	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stołno.

3.1.5. Podsumowanie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej

Z powyższych analiz wynika, że problemy społeczne (w ilości co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 2 miejscowościach: **Kłęczkowo i Małe Czyste**. Te miejscowości zostały poddane dalszej analizie, celem sprawdzenia czy występuje w nich przestrzeń zdegradowana lub niekorzystne zjawiska w innych sferach.

3.2. Analiza miejscowości, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

W poniższych tabelach dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie przestrzeni zdegradowanych lub problemy inne niż społeczne w miejscowościach **Kłęczkowo i Małe Czyste**.

Przestrzeń zdegradowana to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalin, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Do kategorii przestrzeni zdegradowanych możliwe jest także zaliczenie terenów i obiektów, które pierwotnie pełniły innego rodzaju funkcje (np. usługowe, handlowe, mieszkaniowe, magazynowo - składowe) i nie są obecnie wykorzystywane w tym celu, jeśli możliwa jest ich adaptacja na cele rozwoju społecznego lub gospodarczego, nawet jeśli nie dojdzie do zmiany funkcji pierwotnej. Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty. W szczególności do „przestrzeni zdegradowanych” należy zaliczyć: budynki (także budynki towarzyszące zasadniczej funkcji – np. w przypadku terenów przemysłowych lub gospodarstw rolnych także budynki zajmowane przez administrację, bazy pojazdów, itp.), place manewrowe, place składowe, tereny obsługi komunikacyjnej, tereny wyrobisk, tereny składowisk, budynki dworcowe, urządzenia stacyjne, rampy załadownicze, obiekty magazynowo - składowe (przy terenach przemysłowych, rolnych lub komunikacyjnych). Do kategorii przestrzeni zdegradowanych zalicza się także tereny i urządzenia infrastruktury technicznej służącej obsłudze ww. terenów, jeśli są z nimi integralnie związane (to znaczy po zaprzestaniu zasadniczej działalności nie zostały zaadaptowane na inne cele) – np. zakładowe ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, przepompownie ścieków, składowiska odpadów, urządzenia zasilania w energię, w tym w energię elektryczną, stacje redukcyjne gazu, itp.

33

Do kategorii przestrzeni zdegradowanych związanych z pełnionymi wcześniej działalnościami rolniczymi nie zalicza się użytków rolnych, a jedynie tereny zajmowane przez zabudowę (w tym służącą hodowli), zagospodarowanie towarzyszące i infrastrukturę obsługi tych terenów. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach do kategorii „przestrzeni zdegradowanej” możliwe jest zaliczenie terenów lub obiektów, które nie są wyłączone z dotychczasowego użytkowania (są to obiekty i tereny na których aktualnie prowadzi się działalność mieszczącą się w kategoriach użytkowania określonych powyżej) jeśli istnieje możliwość i jest społecznie lub ekonomicznie uzasadnione podjęcie działań na rzecz ich adaptacji do celów rozwoju społecznego lub gospodarczego realizujących idee i spełniających kryteria uznania za działania rewitalizacyjne.

Tak rozumiana przestrzeń zdegradowana występuje zarówno na terenie miejscowości Kłęczkowo, jak i na terenie miejscowości Małe Czyste i w obu przypadkach jest przewidziana do adaptacji na potrzeby rozwoju społecznego.

Obie miejscowości poddano również badaniu pod kątem występowania problemów w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Tabela 18. Miejscowość Kłęczkowo - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Przestrzeń zdegradowana	
Występowanie przestrzeni zdegradowanych	Na terenie wsi Kłęczkowo występuje przestrzeń zdegradowana w postaci obecnie użytkowanego na cele mieszkaniowe budynku komunalnego w zespole dworsko-parkowym, zlokalizowanego na działce nr 11/4 o powierzchni 1,5700 ha, w którym znajdują się pomieszczenia o funkcjach innych niż mieszkaniowe, mogące stanowić bazę do stworzenia miejsca spotkań dla mieszkańców
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Brak infrastruktury społecznej	Miejscowość nie posiada obiektów infrastruktury społecznej - świetlicy wiejskiej.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Budynek komunalny zlokalizowany na działce nr 11/4 znajduje się w fatalnym stanie technicznym i wymaga gruntownego remontu.

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stalno.

Tabela 19. Miejscowość Małe Czyste – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Przestrzeń zdegradowana	
Występowanie przestrzeni zdegradowanych	Na terenie wsi Małe Czyste występuje przestrzeń zdegradowana w postaci terenu poszkolnego na działce nr 465/9 o powierzchni 0,3379 ha.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Miejscowość nie posiada obiektów infrastruktury społecznej - świetlicy wiejskiej. Istniejące boisko poszkolne jest w złym stanie i wymaga dostosowania do potrzeb mieszkańców. Istniejące tereny publiczne są niskiej jakości.

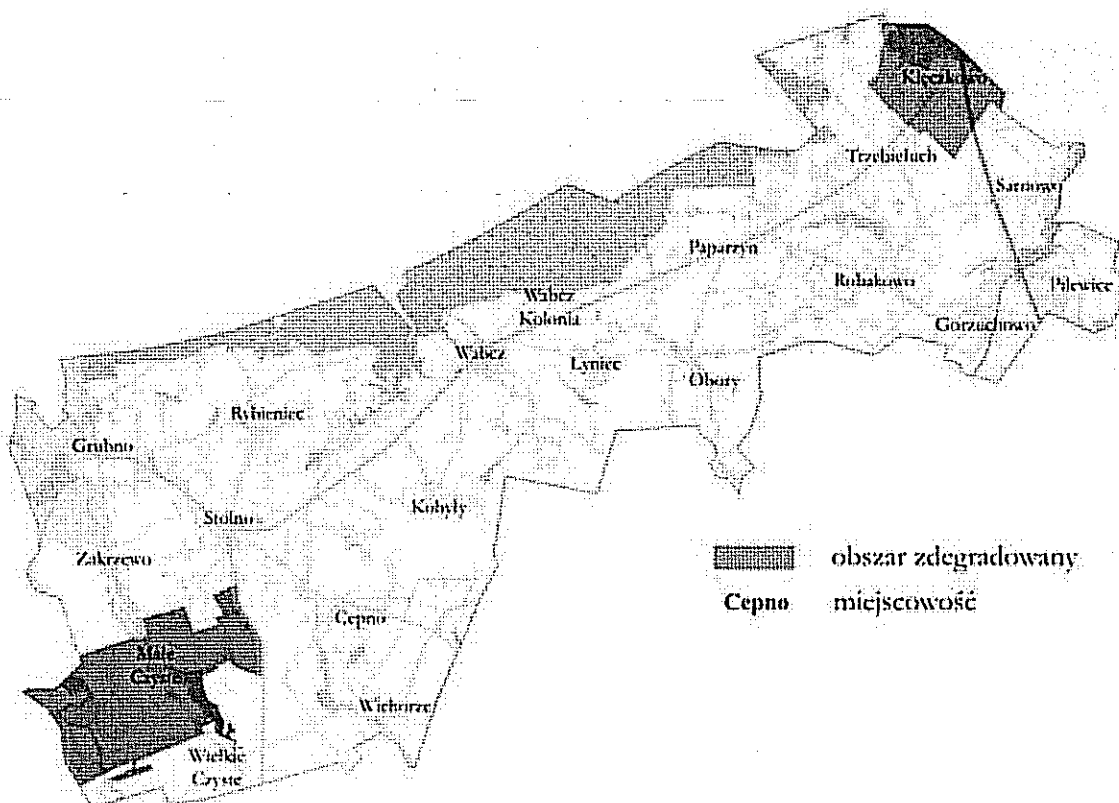
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Niewystarczający zasięg kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Remiza strażacka wymagająca gruntownego remontu i rozbudowy. Obiekt boiska sportowego znajdującego się przy zlikwidowanej szkole wymaga głębokiego remontu oraz rozbudowy aby mógł pełnić swoje funkcje

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

3.2.1. Podsumowanie analizy miejscowości pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

Ze względu na fakt, że w miejscowościach **Kłęczkowo** i **Małe Czyste** występują minimum po dwa problemy społeczne, przestrzeń zdegradowana, a także problemy w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej **obie te miejscowości należy uznać za obszar zdegradowany.**

Mapa 2. Granice obszaru zdegradowanego w gminie Stolno.

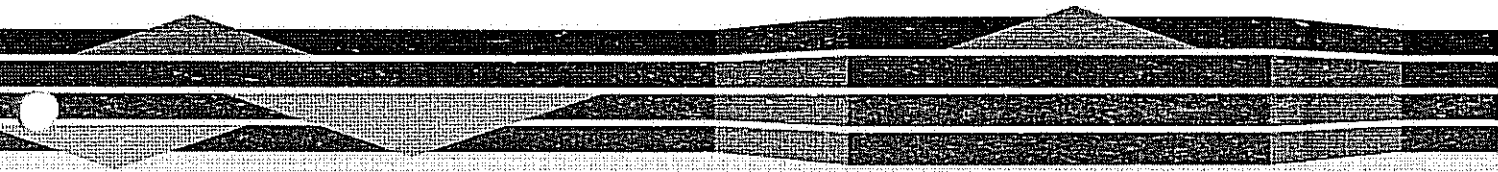

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 4. Obszar rewitalizacji w gminie Stolno¹¹

4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji

4.2. Cele rewitalizacji

¹¹ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

4.1. Powierzchnia i ludność obszaru rewitalizacji

W myśl „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Z tego względu obszar rewitalizacji w Gminie Stolno składa się z dwóch podobszarów położonych na przeciwnych krańcach gminy, które łącznie stanowią 9,3% powierzchni Gminy i są zamieszkiwane przez 8,6% jej mieszkańców. Tym samym wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

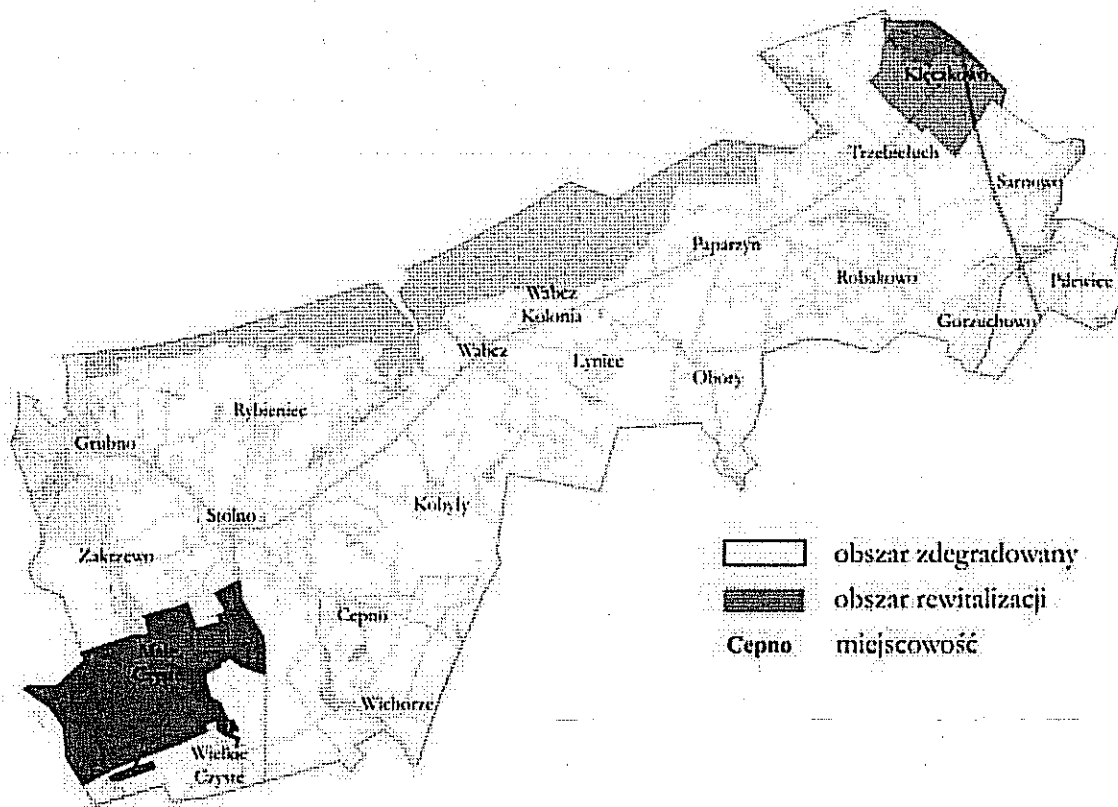
Tabela 20. Powierzchnia i ludność Gminy Stolno objęta rewitalizacją

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Małe Czyste	346	6,7%	635,4187	6,5%
Kłęczkowo	100	1,9%	284,80	2,9%
Razem	446	8,6%	920,2187	9,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

Zasięg obszaru rewitalizacji na tle Gminy przedstawia poniższa mapa.

Mapa 3. Granice obszaru rewitalizacji w gminie Stołno

Źródło: Opracowanie własne.

4.2. Cele rewitalizacji

Podobszary rewitalizacji spełniają cele rewitalizacji wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”. Cele, które spełniają poszczególne podobszary przedstawia poniższy schemat.

Schemat 4. Cele rewitalizacyjne

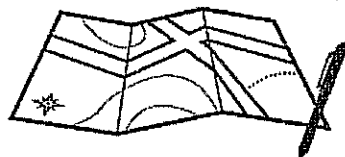
Cel 1: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej

Kłęczkowo

Małe Czyste

Cel 2: Rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach na terenie Gminy Stolno

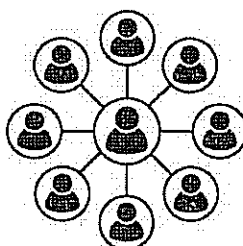
Małe Czyste

Cel 2: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

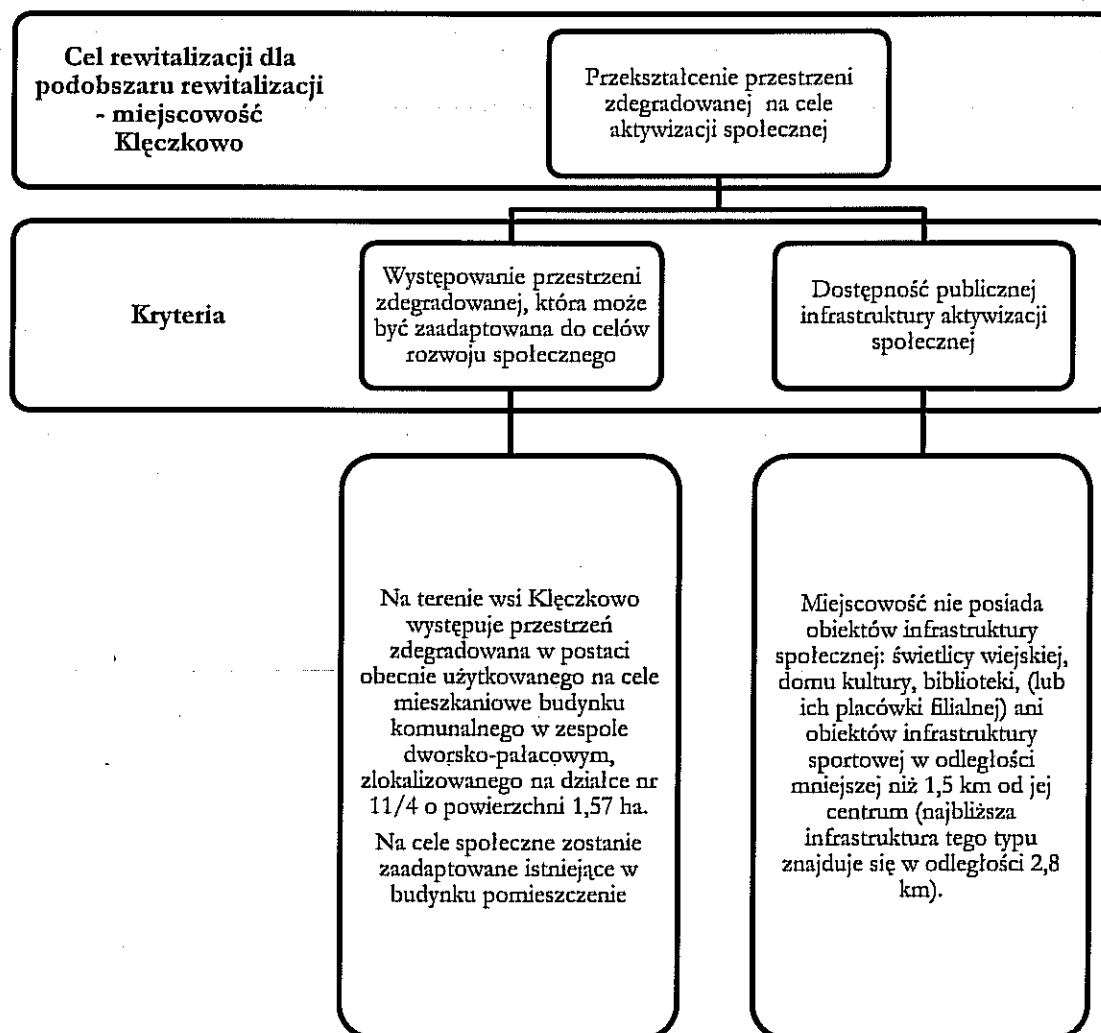
Kłęczkowo

Źródło: Opracowanie własne.

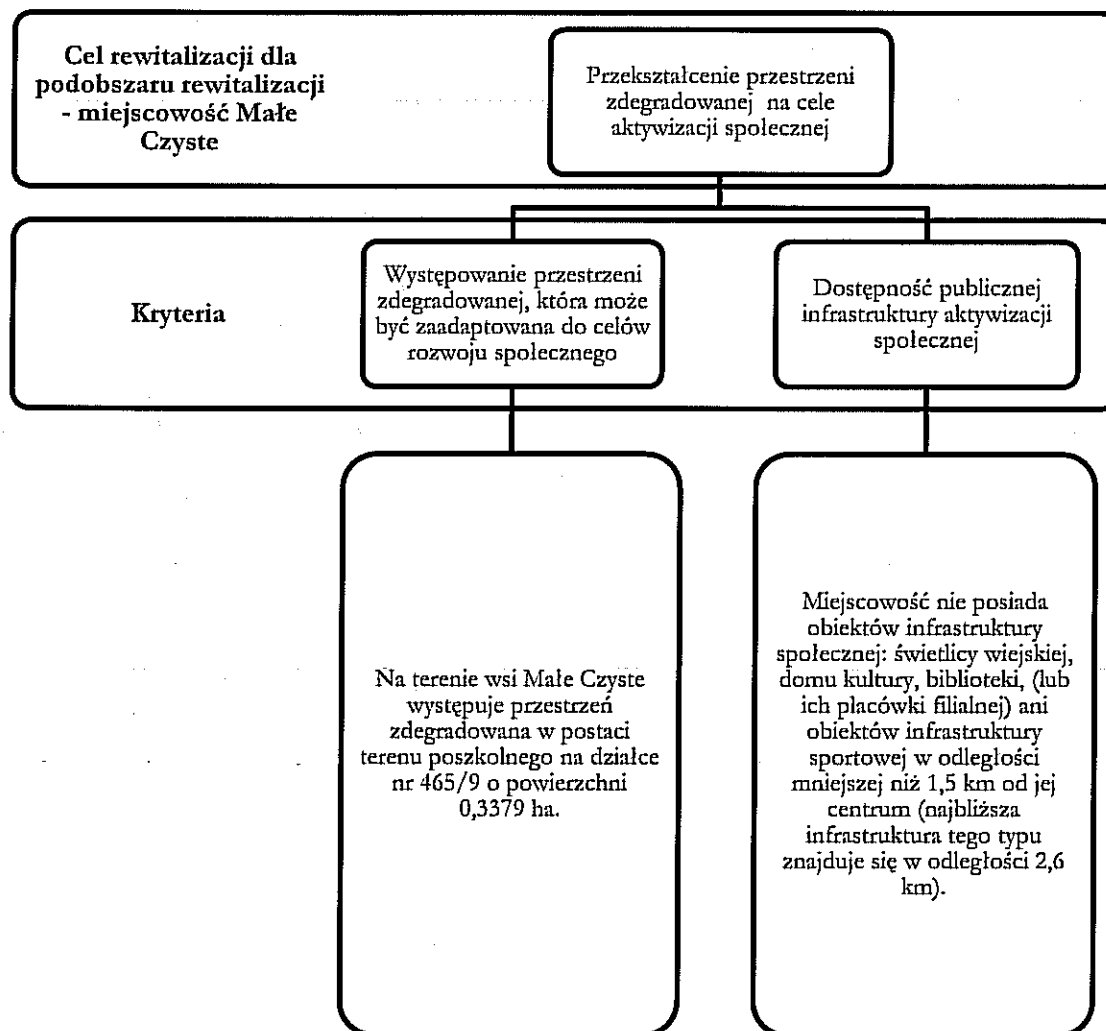
Wybór takich celów został podyktowany występującym na danym obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego z celów określono 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych o określonym kierunku.

Schemat 5. Cel 1 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Kłęczkowo

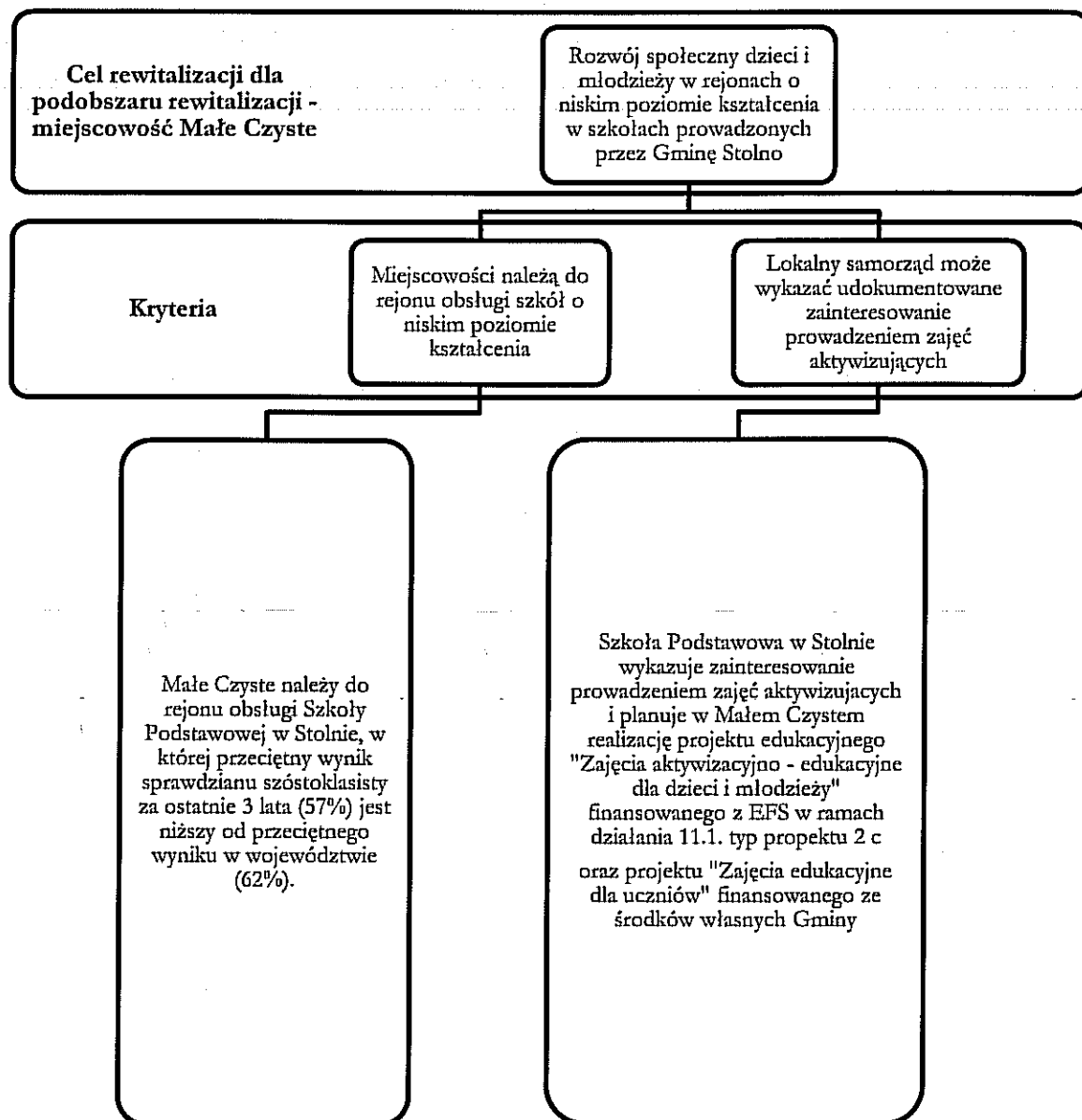
Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 6. Cel 1 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Małe Czyste

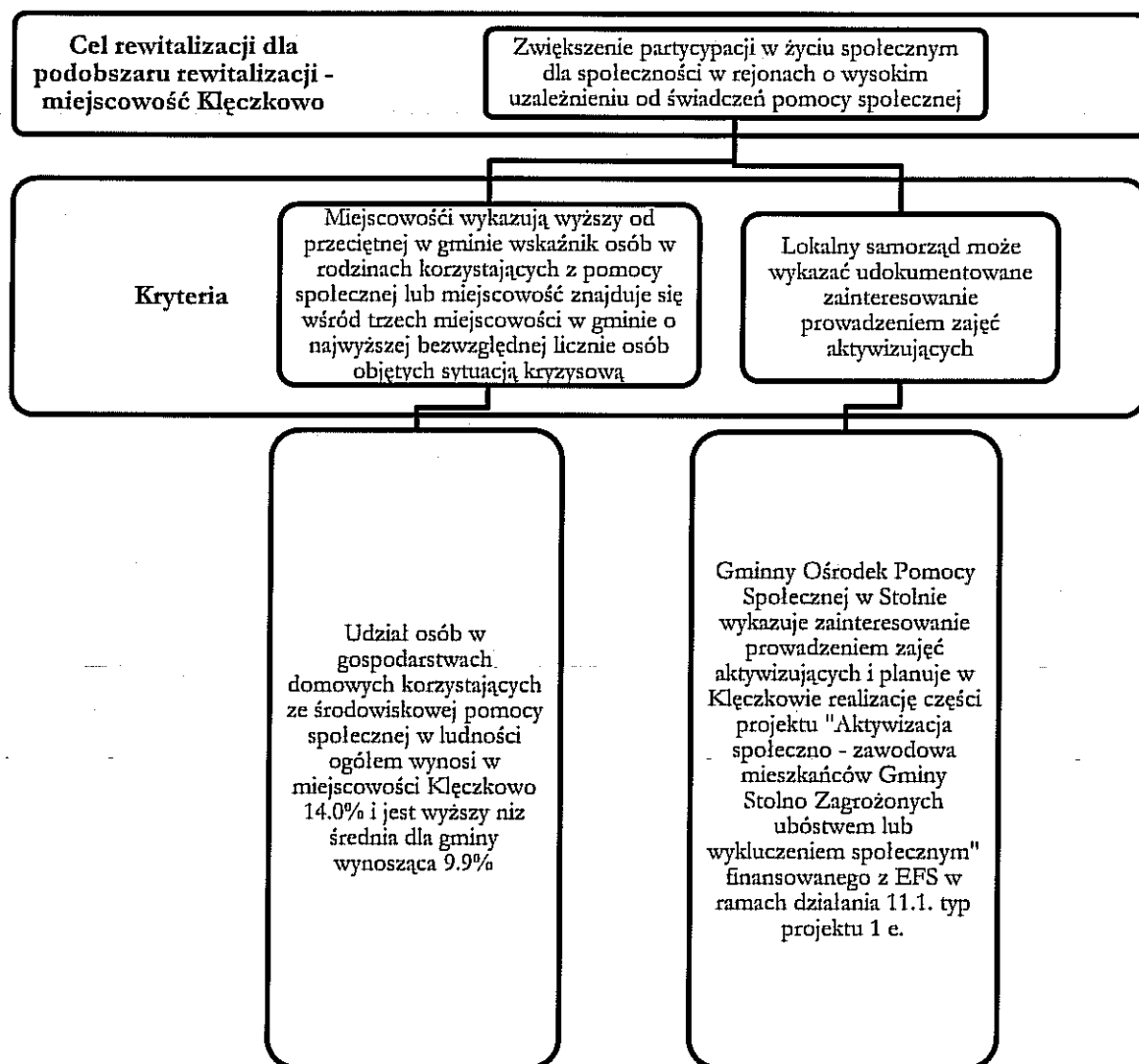
Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 7. Cel 2 rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji – miejscowość Małe Czyste

Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 8. Cel 2 rewitalizacji dla podobszarów rewitalizacji– miejscowość Kłęczkowo

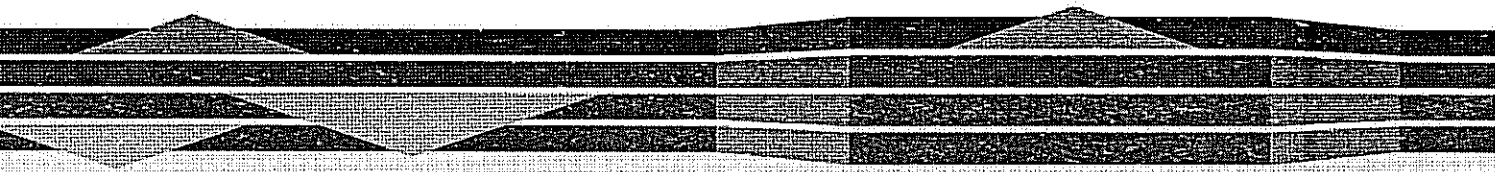

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stalno.

Rozdział 5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1.Podobszar 1: Kłęczkowo

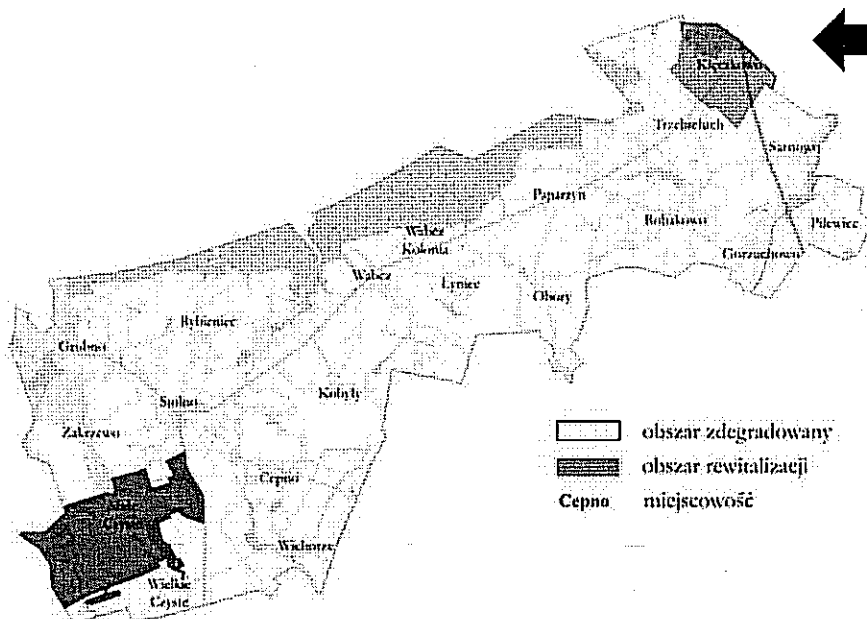
5.2.Podobszar 2: Małe Czyste

5.1. Podobszar 1: Kłęczkowo

Kłęczkowo jest położone w północno-wschodniej części gminy, przy drodze krajowej nr 55 Nowy Dwór Gdański – Stolno, w odległości 15 km od Stolna. Przez wieś biegnie Autostrada A1 ze zjazdem w Grudziądu. Miejscowość wchodzi w skład sołectwa Trzebieluch.

Mapa 4. Kłęczkowo na tle gminy Stolno

Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie wsi znajduje się zespół dworsko-parkowy, z parkiem wpisanym do rejestru zabytków (nr rej.: 478 z 17.06.1985) i dworkiem wpisanym do gminnej ewidencji zabytków. Dworek zbudowany został w XVIII wieku, w otoczeniu parkowym typu krajobrazowego, z przewagą lipy drobnolistnej. Jego wygląd nacechowany jest elementami klasycystycznymi z XVIII wieku. W 1929 r. został rozbudowany. Obecnie stanowi własność Gminy Stolno (mieszczą się w nim lokale socjalne oraz mieszkania komunalne).

Większa część miejscowości położona jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły.

Sfera społeczna

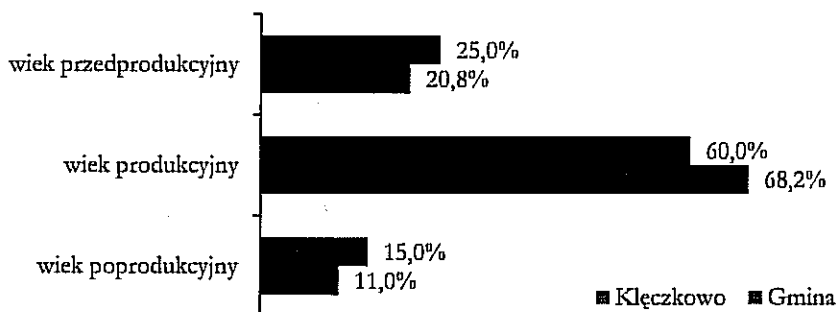
Na koniec 2015 r. na obszarze Kłęczkowa zamieszkiwało 100 mieszkańców, co stanowi 1,9% mieszkańców gminy. Analizowany obszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym 18-64 lat – 60 osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat – ich liczba wynosi 25 osób. Najmniej liczna jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – zaledwie 15 mieszkańców.

Wskaźniki demograficzne obrazujące stopień zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa wynoszą odpowiednio:

- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem – 15%, przy średniej dla gminy wynoszącej 11,0%,
- stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym – 25%, przy średniej dla gminy wynoszącej 16,1%.

Struktura wiekowa ludności Kłęczkowa na tle danych dla całej gminy, została zobrazowana na poniższym wykresie.

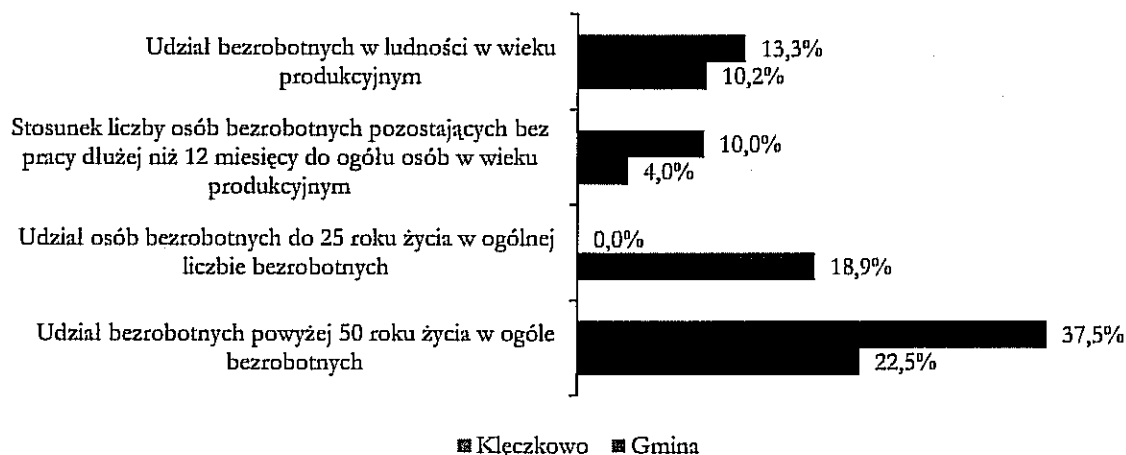
Wykres 4. Struktura wiekowa ludności w Kłęczkowie i gminie

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stalno.

Miejscowość charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego, wynikającego z restrukturyzacji rolnictwa. Na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych (8 osób) w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 13,3% i był wyższy o 3,1 p.p. od średniej dla gminy, wynoszącej 10,2%. Dodatkowo stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosił 10,0% i również przekraczał średnią dla gminy (4,0%). Bardzo wysoki jest udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle bezrobotnych – wynosi w Kłęczkowie 37,5% wobec średniej gminnej 22,5%. Najczęściej wskazywanymi przyczynami bezrobocia są brak wystarczających kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy oraz niechęć osób do podjęcia pracy.

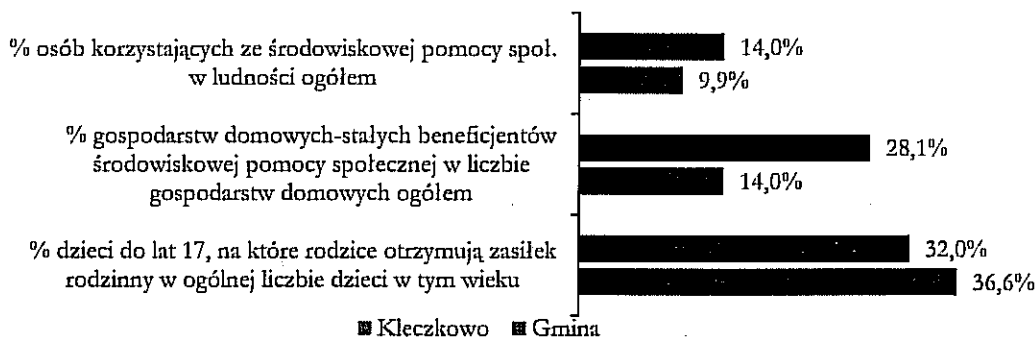
Wykres 5. Struktura bezrobocia w Kłęczkowie na tle danych dla gminy

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stalno.

Wysokie bezrobocie oraz brak alternatywnych form aktywności zawodowej pozarolniczej powoduje stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych. Czynnikiem kryzysowym świadczącym o poziomie życia na badanym obszarze jest bardzo wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wyniósł w 2015 r. 14,0% przy średniej dla gminy wynoszącej 9,9%. Podobnie udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na obszarze Klęczkowa był wyższy niż w gminie, gdyż wynosił 28,1% wobec 14,0%.

Wykres 6. Struktura korzystania z pomocy społecznej w Klęczkowie i w gminie Stołno

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stołno.

Pod względem poziomu bezpieczeństwa w 2015 r. sytuacja w Klęczkowie była najgorsza w gminie. Policja odnotowała w miejscowości największą liczbę interwencji w gminie – 23 interwencje porządkowe z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego, co stanowi 15% wszystkich interwencji w gminie. Natomiast udział interwencji w liczbie gospodarstw domowych na danym terenie był w Klęczkowie bardzo wysoki i wyniósł 71,9% wobec średniej gminnej na poziomie 12,0%.

Klęczkowo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Robakowie. Jakość kształcenia w tej placówce mierzona wynikami ze sprawdzianu szóstoklasistów w badanym okresie była znacząco niższa od poziomu nauczania w całej gminie (przeciętny wynik gminy z ostatnich trzech lat tj. 2013 – 2015 wynosi 55%) oraz w województwie kujawsko-pomorskim.

Tabela 21. Klęczkowo– rejon obsługi szkoły i wyniki sprawdzianu szóstoklasistów

Szkoła	2012/2013	2013/2014	2014/2015*	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Robakowo	48%	49%	56%	51%
Województwo	59%	63%	64%	62%
Względny wynik**	81%	78%	88%	

*Wyniki z I części sprawdzianu szóstoklasisty (tj. języka polskiego i matematyki).

**Stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stołno i OKE w Gdańsku

Przeciętny wynik sprawdzianu z lat 2013-2015 wynosił w SP w Robakowie 51% i był niższy o 11p.p. niż przeciętny wynik w województwie. Natomiast tzw. względny wynik, czyli stosunek wyniku

uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. w SP w Robakowie był wyższy niż w latach poprzednich.

Również jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym mierzona przeciętnym wynikiem z lat 2013-2015 jest w szkole niższa niż w województwie. Największe różnice są zauważalne w przypadku języka angielskiego. Przeciętny wynik szkoły jest niższy aż o 12 p.p. na egzaminie podstawowym i o 18 p.p. na egzaminie rozszerzonym. Jedynie przeciętne wyniki z historii i WOS kształtują się na tym samym poziomie. Natomiast przeciętny wynik egzaminów z matematyki jest wyższy od średniej wojewódzkiej, ale z wyników w poszczególnych latach wynika, że w ciągu ostatnich kilku lat systematycznie przeciętny wynik spadał, żeby w 2015 r. osiągnąć poziom niższy niż średnia wojewódzka.

Tabela 22. Wyniki egzaminu w Gimnazjum w Robakowie w latach 2013-2015

	Przedmiot	Gimnazjum			woj. kujawsko-pomorskie			Przeciętny wynik z 3 lat	
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gimnazjum	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	54%	64%	59%	61%	65%	60%	59%	62%
	Historia i WOS	56%	56%	65%	56%	58%	62%	59%	59%
Część matematyczna	Matematyka	57%	48%	46%	46%	45%	47%	50%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	49%	39%	47%	57%	50%	48%	45%	52%
Języki obce	J. angielski - podst.	50%	50%	51%	60%	64%	63%	50%	62%
	J. angielski - rozsz.	22%	24%	29%	43%	42%	44%	25%	43%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno i OKE w Gdańsku.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Kłęczkowo należy do tej Obwodowej Komisji Wyborczej nr 6, gdzie aktywność ta jest zróżnicowana. Tylko w wyborach samorządowych w 2014 r. frekwencja była zdecydowanie wyższa niż średnia dla gminy (o 3,56 p.p.), natomiast w II turze wyborów prezydenckich była zdecydowanie niższa (o 3,58 p.p.).

Tabela 23. Frekwencja wyborcza w Kłęczkowie

Frekwencja		Kłęczkowo (OKW nr 6)	Gmina Stolno
w wyborach samorządowych w 2014 r.		52,74%	49,18 %
w wyborach parlamentarnych w 2015 r.		11,82%	12,91%
w wyborach prezydenckich w 2015 r.	I tura	42,51%	40,88%
	II tura	43,88%	47,46%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Na obszarze Kłęczkowa brak jest organizacji aktywnie działających, integrujących i aktywizujących społeczność.

Sfera gospodarcza

Wieś pełni przede wszystkim funkcję rolniczą, a w niewielkim stopniu funkcje usługowo – handlowe. Głównymi źródłami dochodu mieszkańców są:

- praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych;
- praca zarobkowa na terenie miejscowości, gminy i poza nią;

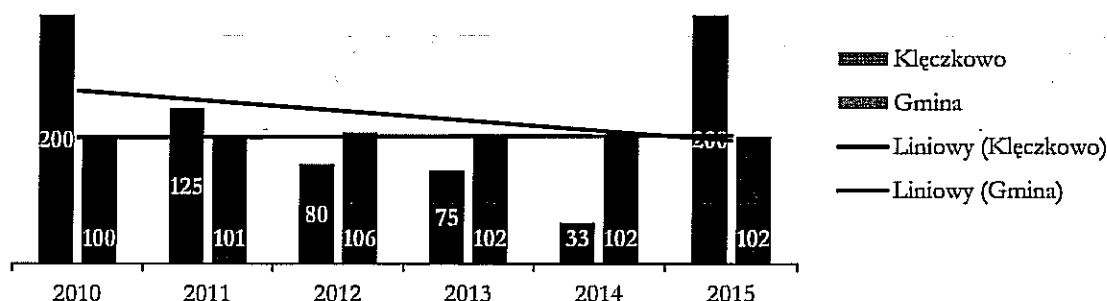
- renta, emerytura, zasiłki;
- własna działalność;

Na przestrzeni lat 2005-2015 na terenie wsi powstało kilka nowych firm, ale ich liczba w 2014 r. spadła do stanu wyjściowego z 2005 r. - 1. Po części jest to wynikiem mało skutecznej promocji walorów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego wsi dla ściągnięcia kapitałów zewnętrznych, wynikającej z ograniczonych możliwości finansowych gminy, zaś po części - wysokich reżimów gospodarowania wynikających z wartości przyrodniczej obszaru, co przekłada się na wyższe koszty korzystania ze środowiska przyrodniczego dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Słabo rozwinięta jest działalność pozarolnicza oraz działalność dająca dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych np. agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności itp.

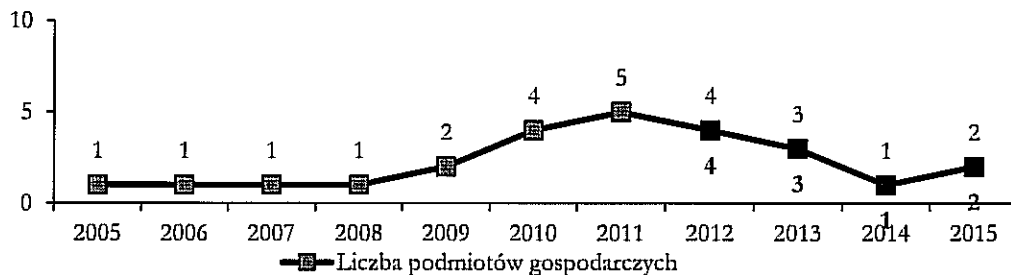
Dynamika liczby podmiotów gospodarczych w latach 2009-2015¹² na obszarze miejscowości Kłęczkowo w badanym okresie wykazuje regres, podczas gdy w Gminie Stolno zanotowano niewielki jej wzrost.

Wykres 7. Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Kłęczkowie w latach 2009-2015 (%) wraz z liniami trendu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 8. Przedsiębiorczość na terenie wsi Kłęczkowo

* Dane statystyczne GUS od roku 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

¹² Dane dla miejscowości statystycznych dostępne są w GUS od 2009 r.

Sfera środowiskowa

Na terenie miejscowości **brak zagrożeń** związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska. W opinii mieszkańców dostrzegalnym problemem jest niska świadomość ekologiczna (powstawanie dzikich wysypisk śmieci), a także zanieczyszczenie środowiska przez ruch samochodowy i tradycyjne piece grzewcze¹³. W okresie grzewczym wzrasta zanieczyszczenie powietrza spowodowane ogrzewaniem nieruchomości głównie przy użyciu węgla lub mialu. Ze względów środowiskowych i ekonomicznych istnieje konieczność zwiększania udziału OZE w produkcji energii cieplnej na potrzeby mieszkańców.

Niewątpliwym zagrożeniem są znajdujące się na terenie miejscowości wyroby zawierające azbest. Według Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Stolno na lata 2014 – 2032 na obszarze sołectwa Trzebieluch, w skład którego wchodzi wieś Klęczkowo, pozostało do usunięcia u osób fizycznych 124 256 kg wyrobów azbestowych, co stanowi 7,13% udziału w ogólnej liczbie wyrobów azbestowych w gminie.

Większa część obszaru objętego rewitalizacją **znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły**. Poza granicą obszaru znajduje się część miejscowości na południe od skrzyżowania dróg DK55 i drogi gminnej 060241C.

Na obszarze objętym rewitalizacją, a znajdującym się pod ochroną prawną nie będą realizowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Przy wdrażaniu poszczególnych inwestycji zachowane będą wymogi i zakazy wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących na tym obszarze¹⁴.

Mając na względzie ponadlokalną wartość środowiska przyrodniczego, planowane działania inwestycyjne w obszarze gminy, poza funkcją mieszkaniową i indywidualną rekreacyjną (w tym letniskową), będą uzgadniane z jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę i kształtowanie środowiska.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Podobszar 1: Klęczkowo, zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stolno¹⁵, należy do **strefy III**, dla której ustala się jako wiodącą funkcję rolniczą.

Znajdujący się we wsi zespół dworsko-parkowy **mieści się w definicji przestrzeni zdegradowanych**. Jest on objęty strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej, która wyznaczona jest dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych, do bezwzględnego zachowania. Z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków będą uzgadniane wszelkie formy działalności inwestycyjnej, podziałów geodezyjnych, zmian sposobu użytkowania, prac ziemnych, prac dotyczących zagospodarowania terenu, w tym zieleni, infrastruktury technicznej, uzbrajania terenu a także: remontów, modernizacji, adaptacji, uzupełnień zabudowy, wprowadzania małych form architektonicznych, wprowadzania elementów reklamy wizualnej, remontów i wymiany nawierzchni ulic i dróg. W tej strefie występuje priorytet wymagań konserwatorskich przed innymi uwarunkowaniami.

¹³Na podstawie ankiet przeprowadzonych w okresie od 17 maja 2016 r. do 17 czerwca 2016 r.

¹⁴Rozporządzenie Nr 21/92 Wojewody Toruńskiego z dnia 10 grudnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu w województwie toruńskim oraz reorganizacji zarządzania parkami krajobrazowymi i obszarami chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Toruńskiego Nr 27, poz. 178).

¹⁵Uchwała Nr XXVI/163/09 Rady Gminy Stolno z dnia 9 lipca 2009 r.

W budynku oprócz pomieszczeń wykorzystywanych na cele lokali socjalnych i mieszkań komunalnych, znajdują się również pomieszczenia o funkcjach innych niż mieszkaniowe, które będą stanowić bazę do stworzenia miejsca spotkań dla mieszkańców i realizacji celów społecznych. Na terenie wsi brak innych budynków gminnych, które można by zaadaptować do celów społecznych.

Stan techniczny budynku, będącego komunalnym budynkiem wielorodzinnym jest fatalny i wymaga jak najszybszego remontu. Do najważniejszych problemów związanych ze złym stanem budynku należą:

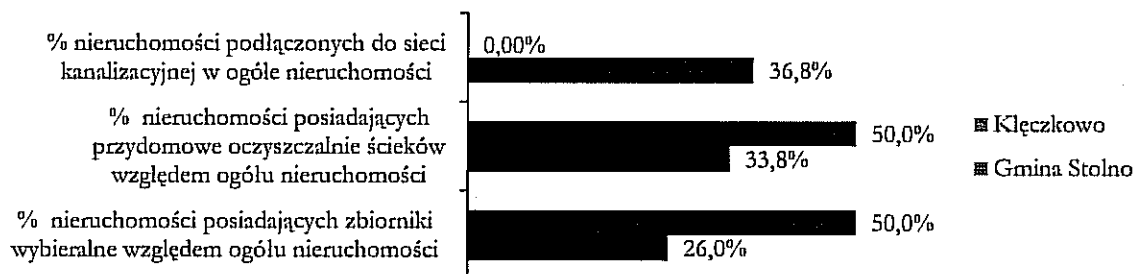
- zniszczona połać dachowa oraz część elementów konstrukcyjnych więźby dachowej, wymagające remontu kominy, zniszczone elementy konstrukcyjne stropów między-kondygnacyjnych,
- osiadające fundamenty, rozchodzące się ściany budynku, wymagające naprawy ścian, sklepienia i posadzka w piwnicy,
- zniszczona elewacja budynku, klatki schodowe i schody, stolarka okienna i drzwiowa, podłoga na strychu,
- wymagająca wymiany instalacja elektryczna w częściach wspólnych,
- występowanie mostków termicznych, źle funkcjonująca wentylacja grawitacyjna

Ze względu na duże nasilenie występujących na terenie Kłęczkowa problemów społecznych oraz brak innych pomieszczeń i gruntów komunalnych, możliwych do wykorzystania na cele społeczne, istnieje uzasadniona społecznie i ekonomicznie potrzeba podjęcia działań na rzecz adaptacji budynku do celów rozwoju społecznego (utworzenia świetlicy, w której prowadzone będą działania aktywizacyjne) i spełniających kryteria uznania za działania rewitalizacyjne, mimo kontynuacji dodatkowego użytkowania mieszkaniowego. W związku z powyższym teren zespołu dworsko-parkowego w Kłęczkowie spełnia kryteria przestrzeni zdegradowanej.

Przez wieś przebiega droga krajowa nr 55 oraz drogi gminne. Natężony ruch tranzytowy przy drodze krajowej, bez wydzielonej infrastruktury typu ścieżka pieszo-rowerowa, zagraża bezpieczeństwu pieszych użytkowników, a istniejąca **infrastruktura dróg gminnych** wymaga modernizacji.

Występuje tu dobrze rozwinięta sieć urządzeń infrastruktury technicznej w postaci sieci wodociągowej, która już na obecnym etapie nie stanowi bariery rozwoju gospodarczego. Mieszkańcy Kłęczkowa nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej, natomiast w rozproszonych gospodarstwach rolnych funkcjonują przydomowe oczyszczalnie ścieków. Połowa nieruchomości budowlanych **posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków**, zaś pozostała połowa korzysta ze zbiorników wybieralnych.

Wykres 9. Gospodarka wodno-ściekowa w Kłęczkowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

Na terenie miejscowości, podobnie jak w całej gminie, nie istnieje sieć infrastruktury gazowej – gaz w butlach wykorzystywany jest przede wszystkim na potrzeby gospodarstw domowych.

Komunalny budynek mieszkaniowy jest w złym stanie technicznym i wymaga generalnego remontu, za stan techniczny budynków prywatnych odpowiadają ich właściciele lub zarządcy.

Zdjęcie 1. Budynek komunalny w Kłęczkowie

Fot. Marta Niespodzjńska

Na infrastrukturę społeczną w Kłęczkowie składa się tylko jedno miejsce zabaw dla dzieci zlokalizowane przy budynku komunalnym. Na terenie wsi brakuje natomiast świetlicy czy innego pomieszczenia przeznaczonego na cele integracji i rozwoju społecznego. Brakuje również instytucji kultury (np. filii biblioteki) oraz jakiegokolwiek infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Mieszkańcy Kłęczkowa w sferze społecznej wskazali na potrzebę organizacji zajęć integracyjnych i działań nakierowanych na aktywizację społeczną i zawodową (m.in. szkolenia i kursy zawodowe, szkolenia z zakresu obsługi komputera i Internetu), a także potrzebę zagospodarowania wolnego czasu. Na takie potrzeby będzie odpowiadało planowane do utworzenia w Kłęczkowie Centrum Aktywności Lokalnej. Jednak aby CAL powstało, konieczne jest zapewnienie dobrze wyposażonego miejsca na jego działalność, bowiem obecnie na terenie miejscowości nie istnieje żaden obiekt, w którym można by, bez wcześniejszego przygotowania, prowadzić tego typu działalność.

Tabela 24. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Kłęczkowo

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	- Wysokie i długotrwałe bezrobocie strukturalne, zwłaszcza wśród osób powyżej 50 roku życia - Starzejące się społeczeństwo - Stosunkowo duży odsetek osób stale korzystających z pomocy społecznej - Największa w gminie liczba interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego - Bardzo niski poziom nauczania w placówkach edukacyjnych - Niska aktywność i brak integracji społeczności lokalnej	Położenie w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast: Chełmno, Toruń, Grudziądz, Wąbrzeźno oraz gmin: Grudziądz i Chełmno

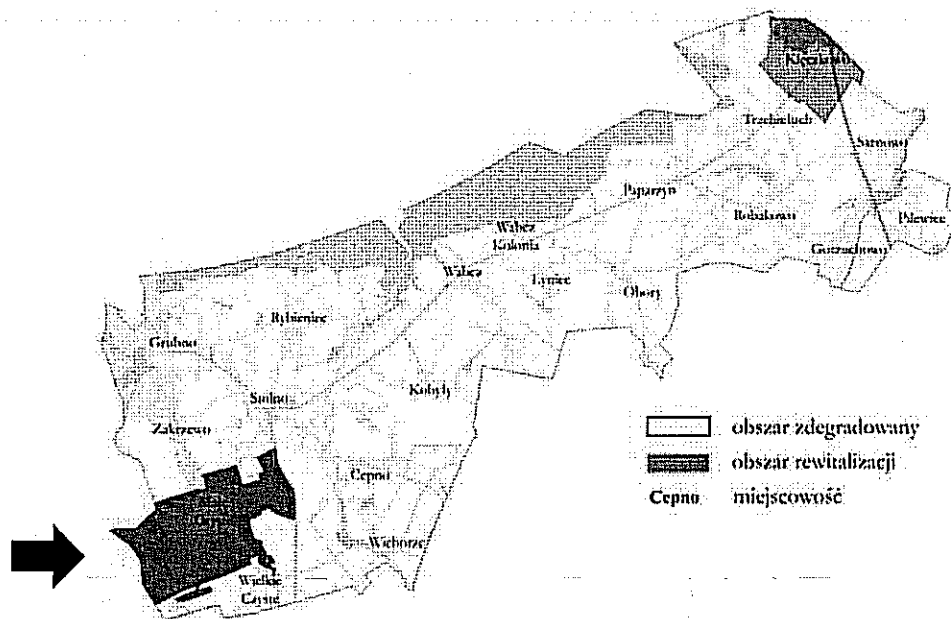
Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
	- Niska samoocena mieszkańców i brak wiary we własne możliwości - Występujący problem alkoholizmu - Brak środków na zahamowanie degradacji zasobów wiejskiego dziedzictwa kulturowego - Brak zajęć dla dzieci i młodzieży - Brak dostatecznych środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej	
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne)	- Wieloletni zastój w powstawaniu nowych przedsiębiorstw - Wyższe koszty prowadzenia działalności pozarolniczej ze względu na reżimy środowiskowe - Problemy komunikacyjne, brak połączeń komunikacji publicznej - Niedostatecznie rozwinięta gminna infrastruktura drogowa - Brak infrastruktury pieszo-rowerowej przy natężonym ruchu na DK 55 - Brak lokalu na prowadzenie działalności kulturalnej i społecznej, integracji i rozwoju społecznego - Jedyny budynek możliwy do zaadaptowania na cele społeczne (zabytkowy budynek komunalny z lokalami socjalnymi i mieszkaniami komunalnymi oraz lokalem użytkowym nie będącym mieszkaniem) znajduje się w fatalnym stanie technicznym i wymaga gruntownego remontu - Brak zaplecza sportowo-rekreacyjnego, miejsc rekreacji i aktywizacji fizycznej mieszkańców - zanieczyszczenie środowiska m.in. przez tradycyjne piece grzewcze - niska świadomość ekologiczna	- Położenie wsi na obszarze chronionego krajobrazu - Stosunkowo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa - Pomieszczenie w budynku komunalnym, mogące po adaptacji służyć aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji mieszkańców wsi - Miejsce na zainstalowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - Położenie w obszarze układów transportowych rangi regionalnej i krajowej;

Zródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy, spotkań z mieszkańcami i badania ankietowego.

5.2. Podobszar 2: Małe Czyste

Wieś Małe Czyste jest położona w południowo-zachodniej części gminy, przy drodze krajowej nr 91 Gdańsk – Łódź, w odległości 2,5 km od Stolna. Miejscowość jest siedzibą sołectwa Małe Czyste.

Mapa 5. Małe Czyste na tle gminy Stolno

Źródło: Opracowanie własne.

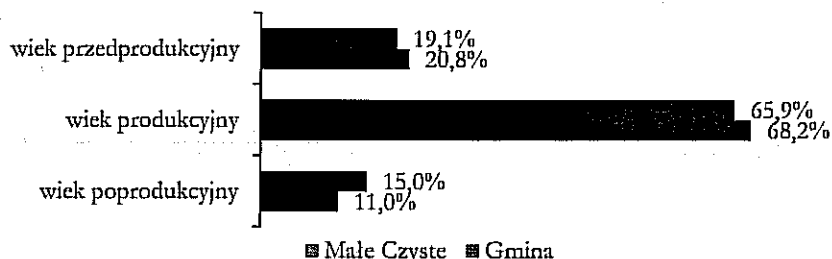
Wieś jest powiązana topograficznie z dwoma jeziorami (Jez. Czyste i Jelenieckie) po stronie wschodniej, położona jednopasmowo po obu stronach drogi do Małego Czystego. Na terenie wsi znajdują się obiekty zabytkowe umieszczone w rejestrze zabytków, tj. Zespół Fortyfikacyjny Twierdzy Chełmno oraz zakwalifikowane do ochrony konserwatorskiej elementy fortyfikacji polowych z 1944 r., tj. schron typu Ringstand RS 58C Tobruk (dwa obiekty na działce nr 183, jeden na działce nr 229, dwa na działce 489/4 oraz schron bierny typ 668 na działce nr 489/4).

Są tu także obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, tj. cmentarz ewangelicki z poł. XIX, dawna szkoła z początku XX w. oraz domy i budynki inwentarskie.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na obszarze wsi Małe Czyste zamieszkiwało 346 mieszkańców, co stanowi 6,7% mieszkańców gminy. Analizowany obszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18-64 lat) – 228 osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) – ich liczba wynosi 66 osób. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) wynosi 52 mieszkańców.

Wykres 10. Struktura wiekowa ludności we wsi Małe Czyste i gminie

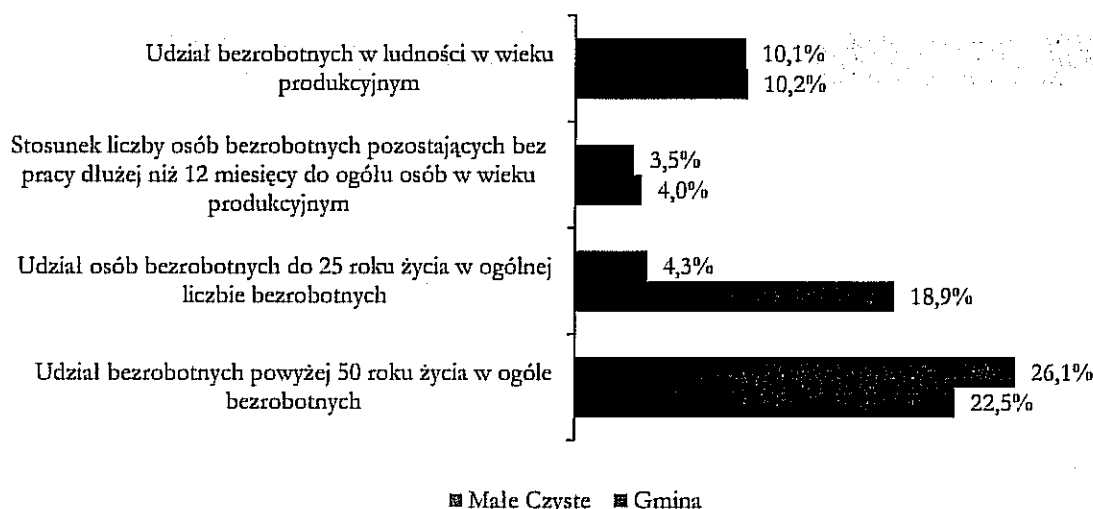
Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stalno.

W związku z powyższym wskaźniki demograficzne obrazujące stopień zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa są wyższe od średniej dla gminy i wynoszą odpowiednio:

- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem – 15%, przy średniej dla gminy wynoszącej 11,0%,
- stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym – 22,8%, przy średniej dla gminy wynoszącej 16,1%.

Miejscowość charakteryzuje się **poziomem bezrobocia** zrównanym z poziomem gminy. Na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych (23 os.) w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 10,1% i był nieco niższy od średniej dla gminy, wynoszącej 10,2%. Stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (8 os.) do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosił 3,5% i był niższy niż średnia dla gminy (4,0%). Wyższy natomiast niż w gminie jest udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia (6 os.) w ogóle bezrobotnych – wynosi on w Małym Czystym 26,1% wobec średniej gminnej 22,5%.

Wykres 11. Struktura bezrobocia w wsi Małe Czyste na tle danych dla gminy

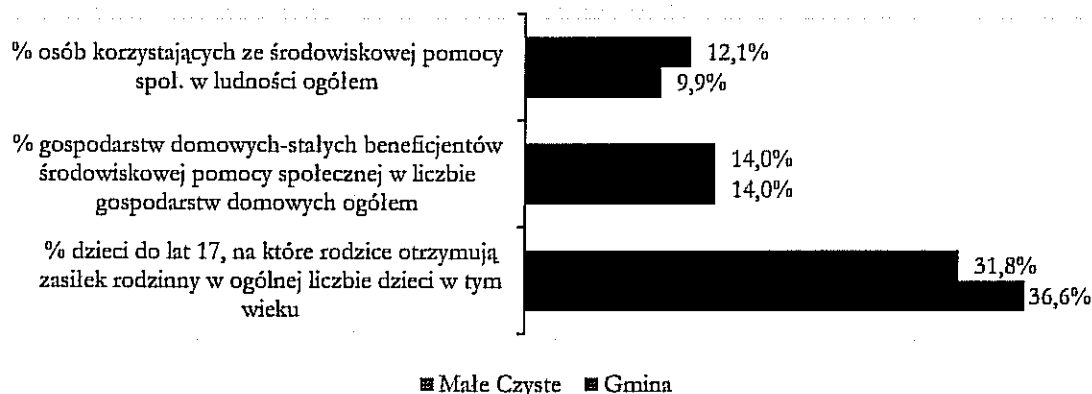

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stalno.

Brak alternatywnych form aktywności zawodowej pozarolniczej powoduje stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych. Udział **osób korzystających ze środowiskowej pomocy**

społecznej w ludności ogółem wyniósł w 2015 r. 12,1% i był wyższy od średniej dla gminy o 2,2 p.p. Natomiast udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze był na tym samym poziomie co w gminie.

Wykres 12. Struktura korzystania z pomocy społecznej we wsi Małe Czyste i w gminie Stolno

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno.

Pod względem poziomu bezpieczeństwa w 2015 r. sytuacja w Małym Czystym była lepsza niż w gminie. Policja odnotowała w miejscowości 7 interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego, co stanowi 4,6% wszystkich interwencji w gminie. Również udział interwencji w liczbie gospodarstw domowych na danym terenie był stosunkowo niski i wyniósł 8,1% wobec średniej gminnej na poziomie 12,0%.

Małe Czyste należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Stolnie. Jakość kształcenia w tej placówce mierzona wynikami ze sprawdzianu szóstoklasistów w badanym okresie była niższa od poziomu nauczania w województwie kujawsko-pomorskim.

Tabela 25. Małe Czyste – rejon obsługi szkoły i wyniki sprawdzianu szóstoklasistów

Szkola	2012/2013	2013/2014	2014/2015*	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Stolno	50%	63%	57%	57%
Województwo	59%	63%	64%	62%
Względny wynik**	84%	101%	89%	-

*Wyniki z I część sprawdzianu szóstoklasisty (tj. języka polskiego i matematyki).

**Stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno i OKE w Gdańsku

Przeciętny wynik sprawdzianu z lat 2013-2015 wynosił w SP w Stolnie 57% i był niższy o 5 p.p. niż przeciętny wynik w województwie. Również tzw. względny wynik, czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. w SP w Stolnie był niższy niż w 2014 r.

Również jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym mierzona przeciętnym wynikiem z lat 2013-2015 jest w szkole porównywalna lub niższa niż w województwie. Przeciętne wyniki z przedmiotów

humanistycznych są na poziomie wojewódzkim, natomiast wyniki z matematyki nawet je przewyższają o 3 p.p. Natomiast dużo niższe wyniki osiągalni uczniowie z przedmiotów przyrodniczych - przeciętny wynik był aż o 11 p.p. niższy niż w województwie, a z języka niemieckiego niższy o 5p.p.

Tabela 26. Wyniki egzaminu w Gimnazjum w Stolnie w latach 2013-2015

	Przedmiot	Gimnazjum			woj. kujawsko-pomorskie			Przeciętny wynik z 5 lat	
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gimn.	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	62%	68%	56%	61%	65%	60%	62%	62%
	Historia i WOS	62%	63%	48%	56%	58%	62%	58%	59%
Część matematyczna	Matematyka	44%	55%	49%	46%	45%	47%	49%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	39%	43%	34%	57%	50%	48%	39%	52%
Języki obce	J. niemiecki - podst.	57%	62%	56%	60%	64%	63%	58%	63%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno i OKE w Gdańsku.

Z powyższej analizy wyników szkół można wywnioskować, iż zdecydowanie potrzebna jest realizacja przedsięwzięć nastawionych na podnoszenie jakości edukacji, realizację zajęć pozaszkolnych rozwijających zainteresowania i zdolności dzieci i młodzieży oraz konieczność zapewnienia im możliwości udziału w dodatkowych zajęciach, m.in. z przedmiotów przyrodniczych oraz z języka niemieckiego.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Małe Czyste należy do Obwodowej Komisji Wyborczej nr 2, w której aktywność wyborcza jest zróżnicowana. W wyborach samorządowych i II turze wyborów prezydenckich frekwencja była wyższa niż średnia dla gminy. Natomiast w wyborach parlamentarnych i I turze wyborów prezydenckich frekwencja była nieznacznie niższa.

Tabela 27. Frekwencja wyborcza w Małym Czystym

Frekwencja		Małe Czyste (OKW nr 2)	Gmina Stolno
w wyborach samorządowych w 2014 r.		46,44%	49,18 %
w wyborach parlamentarnych w 2015 r.		13,82%	12,91%
w wyborach prezydenckich w 2015 r.	I tura	41,65%	40,88%
	II tura	46,57%	47,46%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

W Małym Czystym brak jest organizacji aktywnie działających, integrujących i aktywizujących społeczność. Funkcjonuje tu jednostka OSP z ponad 100-letnią tradycją, jednak ze względu na słabe zaplecze oraz małą liczbę ochotników jednostka nie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Istnieje natomiast potencjał społeczny do zwiększenia integracji społecznej i zwiększenia aktywności.

Jako główne potrzeby społeczności lokalnej Małego Czystego wskazano stworzenie świetlicy wiejskiej oraz bazy sportowo-rekreacyjnej – miejsc spotkań i integracji mieszkańców, a także działania aktywizujące oraz integracyjne (m. in. szkolenia z animacji społeczności lokalnej, zajęcia integracyjne, zajęcia rekreacyjne, imprezy okolicznościowe).

Sfera gospodarcza

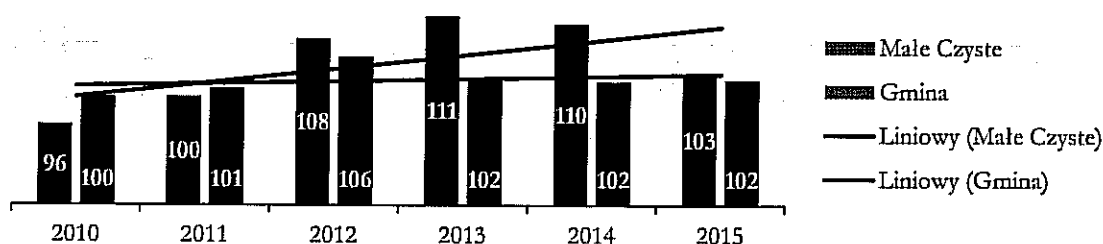
Wieś pełni przede wszystkim funkcję rolniczą, a w niewielkim stopniu funkcje usługowo – handlowe. Głównymi źródłami dochodu mieszkańców są:

- praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych,
- praca zarobkowa na terenie miejscowości, gminy i poza nią,
- renta, emerytura, zasiłek,
- własna działalność.

Na przestrzeni lat 2005-2015 na terenie wsi liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zwiększyła się z 5 do 10. **Stopień przedsiębiorczości** mierzony wskaźnikiem liczby osób fizycznych, które prowadzą firmę w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 r. był wyższy od średniej gminnej (2,6) i wyniósł 2,9.

Dynamika liczby podmiotów gospodarczych w latach 2009-2015¹⁶ na obszarze miejscowości Małe Czyste w badanym okresie wykazuje regres, podczas gdy w Gminie Stolno zanotowano niewielki jej wzrost.

Wykres 13. Dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Małym Czystym w latach 2009-2015 (%) wraz z liniami trendu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Sfera środowiskowa

Na terenie miejscowości **brak większych zagrożeń** związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska. W opinii mieszkańców dostrzeganym problemem jest niska świadomość ekologiczna, a także zanieczyszczenie środowiska przez ruch samochodowy i tradycyjne piece grzewcze¹⁷. W okresie grzewczym wzrasta zanieczyszczenie powietrza spowodowane ogrzewaniem nieruchomości głównie przy użyciu węgla lub mialu. Ze względów środowiskowych i ekonomicznych istnieje konieczność zwiększania udziału OZE w produkcji energii cieplnej na potrzeby mieszkańców.

Niewątpliwym zagrożeniem są znajdujące się na terenie miejscowości wyroby zawierające azbest. Według Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Stolno na lata 2014 – 2032 na obszarze sołectwa Małe Czyste pozostało do usunięcia u osób fizycznych 109 582 kg wyrobów azbestowych, co stanowi 6,3% ich masy w gminie.

¹⁶ Dane dla miejscowości statystycznych dostępne są w GUS od 2009 r.

¹⁷ Na podstawie ankiet przeprowadzonych w okresie od 17 maja 2016 r. do 17 czerwca 2016 r.

Na terenie podobszaru 2 objętego rewitalizacją nie znajdują się żadne formy ochrony przyrody. Miejscowość należy do terenów o szczególnych walorach przyrodniczych ze względu na znajdujące się blisko jezioro Czyste oraz licznie występujące oczka wodne i zastoiska wodne powstałe ze względu na ukształtowanie terenu.

Mając na względzie wartość środowiska przyrodniczego, planowane działania inwestycyjne w tym obszarze gminy, poza funkcją mieszkaniową i indywidualną rekreacyjną (w tym letniskową), będą uzgadniane z jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę i kształtowanie środowiska.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Podobszar 2: Małe Czyste zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stolno¹⁸ należy do **strefy I**, w której przewiduje się stworzenie wielofunkcyjnego obszaru o znaczeniu lokalnym, centralnym w odniesieniu do obszaru gminy, stanowiącym ośrodek koncentracji usług z zakresu obsługi ludności (administracja, oświata, zdrowie, handel), zabudowy mieszkaniowej, działalności usługowej, produkcyjnej i rzemiosła. W ramach obsługi ruchu tranzytowego turystów pożądane jest założenie parkingów, łączonych z bazą usług gastronomicznych i hotelowych (wzdłuż dróg krajowych nr 91 i 55) opartą między innymi o istniejącą zabudowę, z dopuszczeniem jej rozbudowy i przebudowy.

W Małym Czystym znajduje się teren poszkolny spełniający definicję **przestrzeni zdegradowanej**, będący w złym stanie technicznym. Jest to działka nr 465/9 o powierzchni 0,3379 ha, która może zostać z powodzeniem zaadaptowana na cele aktywizacji społecznej. Na tej przestrzeni planuje się stworzenie Plenerowego Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystym.

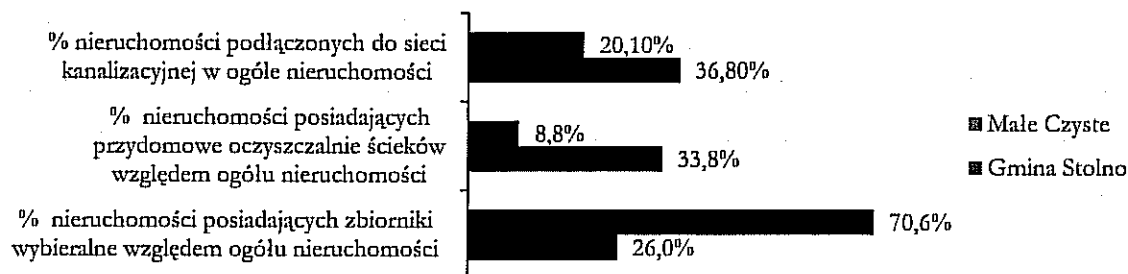
Przez wieś przebiega droga powiatowa nr 1608C oraz drogi gminne, a wzdłuż obszaru wyznaczonego do rewitalizacji DK 91. Natężony ruch tranzytowy przy drodze krajowej i powiatowej zwiększa zagrożenie dla mieszkańców ze względu na brak wydzielonej infrastruktury typu ścieżki pieszo-rowerowe, zagraża bezpieczeństwu pieszych użytkowników, a istniejąca **infrastruktura dróg gminnych** wymaga modernizacji.

Na terenie Małego Czystego istnieje sieć wodociągowa, obejmująca wszystkie istniejące nieruchomości. Jednak wodociąg wybudowany został w latach 50 z rur azbestowych wymagających wymiany. Przyłącza wybudowane z rur stalowych, z uwagi na czas użytkowania są wyeksploatowane w 80%, co wpływa na bardzo dużą awaryjność sieci i wiąże się z dużymi kosztami oraz stratami wody.

Gospodarka ściekowa opiera się w części na sieci kanalizacyjnej (14 na 68 nieruchomości) oraz na zbiornikach wybieralnych (szambach). Ze względu na konieczność rozwoju strefy I zgodnie z kierunkami rozwoju określonymi w SUiKZP Gminy Stolno (działalność usługowa, produkcyjna i rzemiosło, zabudowa mieszkaniowa), konieczna jest budowa sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków – według danych Urzędu Gminy Stolno w 2015 r. w miejscowości istniało 6 takich oczyszczalni.

¹⁸ Uchwała Nr XXVI/163/09 Rady Gminy Stolno z dnia 9 lipca 2009 r.

Wykres 14. Gospodarka wodno-ściekowa we wsi Małe Czyste i gminie

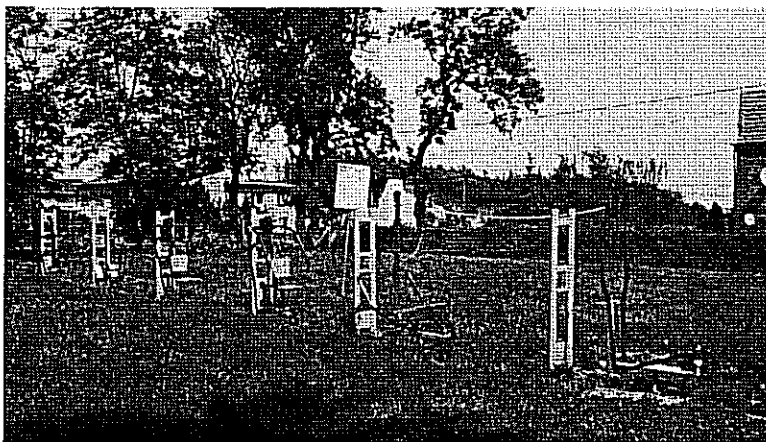
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

Na terenie miejscowości, podobnie jak w całej gminie, nie istnieje sieć infrastruktury gazowej – gaz w butlach wykorzystywany jest przede wszystkim na potrzeby gospodarstw domowych.

Na **infrastrukturę społeczną** w miejscowości składa się tylko mały plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną przy dawnej szkole oraz remiza strażacka wymagająca gruntownego remontu oraz rozbudowy, będąca potencjalnym miejscem spotkań mieszkańców. Brak obecnie obiektu przeznaczonego na cele integracji i rozwoju społecznego oraz instytucji kultury (np. filii biblioteki) i możliwego do wykorzystania na planowane Centrum Aktywności Lokalnej. Budynek poszkolny jest zbyt kosztowny w utrzymaniu i dlatego został przeznaczony do sprzedaży, natomiast budynek remizy OSP jest obiektem zbyt małym w stosunku do potrzeb.

Mieszkańcy wskazywali również na brak plenerowego miejsca do spotkań mieszkańców w okresie wiosenno-letnim. Przebudowa boiska sportowego (poszkolnego, pozostałość po zlikwidowanej szkole), znajdującego się w stanie fatalnym, wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego pozwoli przekształcić ten obszar w Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej, będące uzupełnieniem Centrum Aktywności Lokalnej.

Zdjęcie 2. Infrastruktura sportowa na terenie Małego Czystego

Fot. Marta Niespodzińska

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Małe Czyste

Tabela 28. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na obszarze miejscowości Małe Czyste

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	- Stosunkowo duży udział osób starszych w ogóle mieszkańców - Duży udział osób powyżej 50 roku życia w ogóle bezrobotnych - Stosunkowo duży odsetek osób stale korzystających z pomocy społecznej - Niski poziom nauczania w placówkach edukacyjnych - Emigracja ludności ze wsi do miasta - Brak zajęć dla dzieci i młodzieży - Brak dostatecznych środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej	- Wyższy niż w gminie współczynnik aktywności gospodarczej - Niski udział interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne)	- Sieć wodociągowa wybudowana z rur azbestowych, przyłącza wyeksploatowane w 80% - Gospodarka ściekowa zdominowana przez zbiorniki wybieralne (szamba), co nie koresponduje z kierunkami rozwoju przewidzianymi dla tego obszaru - Brak obiektu przeznaczonego na cele integracji i rozwoju społecznego oraz instytucji kultury - Problemy komunikacyjne, niewystarczająca liczba połączeń komunikacji publicznej - Brak infrastruktury pieszo-rowerowej przy natężonym ruchu na DK 91 i drodze powiatowej - Niezagospodarowany budynek poszkolny w bardzo złym stanie technicznym - Budynek remizy OSP wymagający przebudowy remontu - Minimalne zaplecze sportowo-rekreacyjne w postaci mini-siłowni - Brak miejsc rekreacji i aktywizacji kulturalnej i fizycznej mieszkańców - niska świadomość ekologiczna - zanieczyszczenie środowiska m.in. przez tradycyjne piece grzewcze	- Planowany rozwój funkcji gospodarczych i mieszkaniowych - Budynek OSP, mogący po rozbudowie i adaptacji służyć aktywizacji i integracji mieszkańców wsi - Budynek poszkolny przeznaczony do sprzedaży, mogący służyć pod potrzeby rozwijania działalności gospodarczej - Położenie w obszarze układów transportowych rangi powiatowej i krajowej - Miejsce na zainstalowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy, spotkań z mieszkańcami i badania ankietowego